

ЧАС — УПЕРАД!

Як паведамлілі «Звяздзе» ў Міжведамаснай камісіі па часу і эталонных частотах Рэспублікі Беларусь, 25 сакавіка 2007 года ў адпаведнасці з парадкам вылучэння часу на тэрыторыі краіны будзе здзейснены пераход на «летні» час. Такім чынам, 25 сакавіка ў 2 гадзіны ночы стрэлкі гадзінніка пераводзяцца на адну гадзіну ўперад.

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

15 САКАВІКА 2007 г.
ЧАЦВЕР
№ 49 (25914)

Кошт 350 рублёў

ВЫДАЕЦЦА 3 9 ЖНІўНЯ 1917 Г.

КАШТОЎНАСЦЬ, ПРАВЕРАНАЯ ЖЫЦЦЁМ

Развіццё канстытуцыйных нормаў паказала, што Беларусь адбылася як сацыяльная дзяржава, у якой закладзены асновы для ўзаемадзеяння ўлады і грамадзян. Аб гэтым заявіў учора старшыня Канстытуцыйнага суда Рыгор Васілевіч.

Паводле слоў Р. Васілевіча, цяпер Канстытуцыя «правяраецца жыццём». Людзі, якія знаходзяцца заканадаўчыя неадкладнасці, усё часцей апаляюць менавіта да Асноўнага Закона краіны. Гэта сведчыць, лічыць старшыня Канстытуцыйнага суда, што Канстытуцыя, прынятая ў 1994 годзе, стала Канстытуцыяй для народа, а не дзеянне накіравана на фарміраванне прававой, дэмакратычнай, сацыяльнай дзяржавы.

Мінулы год, адзначыў Р. Васілевіч, быў «паспяховым для працы Канстытуцыйнага суда». Было вынесена больш за 30 рашэнняў, разгледжана больш за 2 тысячы зваротаў грамадзян, 13 зваротаў дэпутатаў, 77 запытаў дзяржаўных органаў. З улікам калектывных зваротаў у Канстытуцыйны суд у 2006 годзе звярнулася больш за 6 тысяч грамадзян. Пытанні, якія ўзніклі, былі самымі рознымі: адносна тэрмінаў унесена кумуляльных паліцэйскіх, прымянення кантрактнай формы найму, плацяў за праезд у грамадскім транспарце ў

выпадку змянення тарафаў на праезд, прызнання дакументаў аб адвакацыі, выдадзеных у замежных дзяржавах. На працягу мінулага года было выканана 18 рашэнняў Канстытуцыйнага суда, якія былі прыняты раней, яшчэ тры — на працягу двух месяцаў гэтага года.

Р. Васілевіч таксама адзначыў, што Канстытуцыйны суд сфарміраваў практыку накіраванна ва ўпаўнаважаныя дзяржаўныя органы прапановаў па ўдасканаленню заканадаўства. За дзесьць гадоў было накіравана 213 такіх прапановаў. 70 працэнтаў з іх былі рэалізаваны, прычым, як правіла, у інтарсах простых грамадзян. Увогуле ж Р. Васілевіч лічыць, што Канстытуцыйны суд скарыстоўвае свае паўнамоцтвы максімальным чынам. Пры гэтым ён адзначыў, што «не супраць іх павышэння», але гэта ўжо кампетэнцыя іншых галін улады.

Як вядома, 15 сакавіка — не выхадны. Гэта не абавязкова, лічыць Р. Васілевіч, хоць і не выключыў магчымасці пры «круглай дасце» аб'явіць выхадны. Наштаж важней пры святкаванні Дня Канстытуцыйнага суда — «наколькі канстытуцыйныя нормы і каштоўнасці, што там замацаваны, рэалізуюцца ў нас. Мы рухаемся ў накірунку рэалізацыі канстытуцыйных нормаў самімільнымі крокамі».

Сяргей КАРАЛЕВІЧ.

Паважаныя суайчыннікі!

Дата 15 сакавіка мае асаблівае значэнне не толькі ў святочным календары, але і ў гістарычным летапісе Беларусі. У гэты дзень былі прыняты Асноўны Закон нашай краіны — Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь.

Новая Канстытуцыя маладой дзяржавы стала надзейнай асновай для правядзення паслядоўных палітычных і сацыяльна-эканамічных пераўтварэнняў. Заканадаўчае замацаванне атрымалі галоўныя прынцыпы дзяржаўнага суверанітэту, важнейшыя накірункі рэалізацыі самастойнай унутранай і знешняй палітыкі.

Канстытуцыйныя закладзены трывалыя правы фундамент для будаўніцтва ў Беларусі сапраўды дэмакратычнай дзяржавы. Абвешчаныя ў ёй прынцыпы народнаўладдзя, вяршэнства права, падзелу ўлады, сацыяльнай справядлівасці сталі рэаліямі сённяшняга дня.

Асноўны Закон Рэспублікі Беларусь — гэта важны фактар кансалідацыі нашага грамадства, захавання ў ім грамадзянскай згоды, міру і стабільнасці. Перакананы, што, грунтуючыся на палажэннях Канстытуцыі, мы здолеем з годнасцю вытрымаць любыя выпрабаванні і дабіцца высокага ўраўнаважанага ўзроўню жыцця беларускага народа.

Сардэчна віншую вас, дарагія суайчыннікі, з Днём Канстытуцыі. Няхай гэта свята заўсёды надае нам сілы і ўпэўненасць у дасягненні пастаўленых мэтаў па ўмацаванню дзяржаўнасці роднай Беларусі.

Моцнага вам здароўя, дабрабыту, добра, шчасця і аптымізму!

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь
Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

15 сакавіка 2007 года.

Аляксандр Лукашэнка павіншаваў

...Жарэса АЛФЕРАВА

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка павіншаваў лаўрэата Нобелеўскай прэміі, віцэ-прэзідэнта Расійскай акадэміі навук, дэпутата Дзяржаўнай Думы Федэральнага Сходу Расійскай Федэрацыі акадэміка Жарэса Алфёрава з днём нараджэння.

«Вынікі Ваших расследований в галіне электронікі, радыётэхнікі і інфарматыкі ўвайшлі ў залаты фонд найбольш запатрабаванай цяпер навукі на Зямлі — фізікі, на самым вышэйшым узроўні ацэнены сусветнай навуковай грамадскасцю.

Мы па праву ганарымся тым, што беларуская зямля падарыла свету такога Вялікага Грамадзяніна», — гаворыцца ў віншаванні.

...Валянціна РАСПУЦІНА

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка павіншаваў Героя Сацыялістычнай Працы, лаўрэата Дзяржаўнай прэміі СССР пісьменніка Валянціна Распуціна з 70-годдзем.

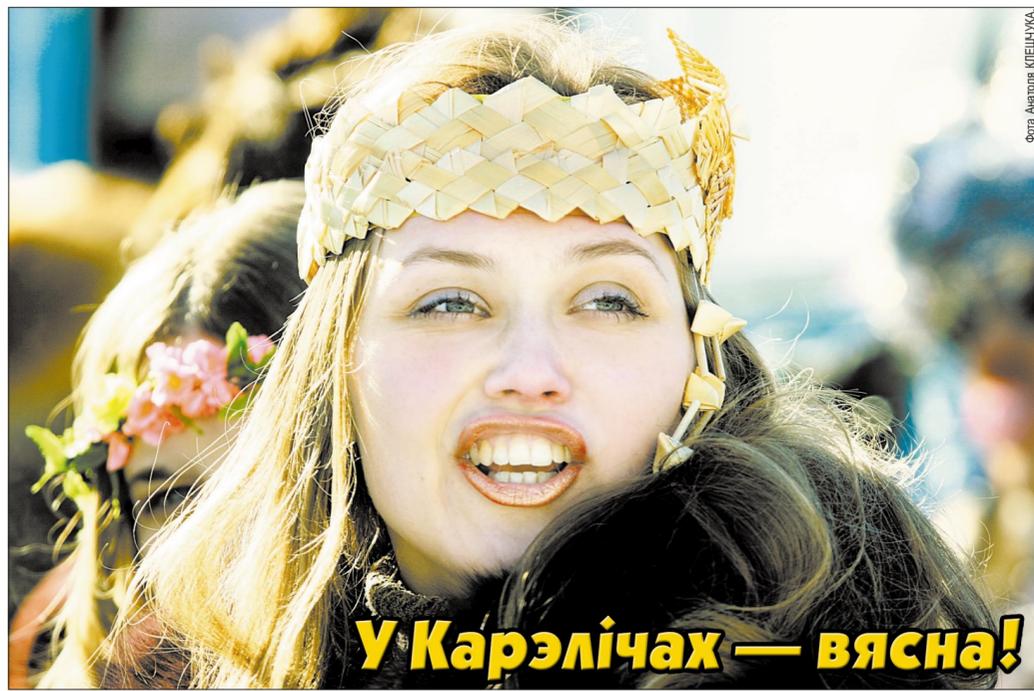
«Усё сваё жыццё Вы прысвяцілі нястомнаму творчаму служэнню, захаванню высокіх гуманістычных і маральных прынцыпаў і ідэалаў мастацкай літаратуры, сталі выдатным майстрам слова, адным з тых, каго па праву можна назваць сумленнем зямлі рускай», — адзначаецца ў віншаванні. Аляксандр Лукашэнка пажадаў юбілеяру здароўя, невывяржанага натхнення, творчай энергіі, новых поспехаў, шчасця і дабрабыту.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

1 мільён 413 тысяч тон малака(!) запланавана атрымаць на Міншчыне сёлета. Пры ўмове спрыяльных абставін гэта стане рэкордам. Тым больш што летася вобласць таксама паказала лепшы вынік у краіне па рэалізацыі малака, яна абышла нават такіх традыцыйных вытворцаў, як гродзенцы. У сярэднім адна карова ў 2007 годзе павіна «зрабіць» 5052 кілаграмы малака. Мэта, якую імкнуцца дасягнуць малаочныя вытворцы Мінскай вобласці, можа падавацца крыху амбіцыйнай і нават рызыкоўнай. Але ў тым, што выканаць яе магчыма, сумненняў няма.

Па сваёй значнасці для эканомікі Мінскай вобласці вытворчасць малака не ступае прамысловыя сферы. Малака — гэта «жывыя» грошы, якія кожны дзень «капаюць» у народную кішэню. Гэта — заслуга працоўных у гаспадарках. У СВК «Новая Любаня» Вілейскага раёна зраўмаўлі, што паліпаўнамоцны ўмовы працы неабходна прынесць лепшыя вынікі ў вытворчасці. І зрабілі поўны рамонт малочнацятарнай фермы «Цэнтр». Буракоўныя ўмоў там няма — яны і не патрэбныя, але ж з'явіліся душавыя кабінкі, раздзявальнікі, быў даведзены да ладу пакой аддачынку, нанова

У Карэлічах — вясна!

Адраджэнне вёскі

БЯСКОНЦЫХ МАЛОЧНЫХ РЭК НЕ ІСНУЕ,

але патэнцыял для пашырэння іх рэчываў ёсць, і ён вялікі

пафарбавалі будынак... і вельмі значных грашовых выдаткаў не спатрэбілася, і людзі задаволеныя. Сам факт, што да іх аднесліся з клопатам, штурхае да прадукцыйнай працы.

— У мінулым годзе ў гаспадарцы з'явіўся аграпрадукт, адпаведна, мы стварылі неабліга ўмовы для працы, — пацвярджае выконваючы абавязкі старшыні СВК «Новая Любаня» Іван Фарыно. — Усё зроблена для нашых жывёлаводаў. Летася мы атрымалі 3725 кілаграмаў малака ў сярэднім ад каровы, з «прыбыўкай» у 274 кілаграмы, а на гэты год трэба «даць плюс» больш чым на тону — атрымаць 4800 кілаграмаў! Мляжа, якую мы павіны пераступіць, шчыра скажу, складала. Але я ўпэўнены, што з нашым калектывам мы можам і павіны яе пераадолець. І каб гэта зрабіць, будзем прытрымлівацца некалькіх правілаў: паўнаважнаснае кармленне, выпас жывёлы на шматкампанентных пашах, і, канешне ж, трэба ўлічваць чалавечы фактар. Намагаемся стварыць не толькі камфортныя ўмовы працы. Напрыклад, з 29 узведзеных у аграпрадукт домікаў дванаццаць мы аддалі дзяржам і даглядчыкам жывёлы.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

Спадарыні-афіцэры, ці Жанчыны аддаюць перавагу колеру хаці

Мужчыны працягваюць «касіць» ад службы ў арміі (не ўсе, але ж), а жанчыны, наадварот, з ахвотай апранаюць вопратку колеру хаці (не толькі таму што сонца за модай) і выконваюць мужчынскія абавязкі. Словы класіка, быццам жанчына і «коця на скоку останавит, и в горящую избу войдет», трэба крыху перапісаць, дадаўшы герызм сучасных панянак-вайскоўцаў.

Згодна са статыстыкай, у апошнія дзесці гадоў назіраецца тэндэнцыя павелічэння колькасці жанчын-ваеннаслужачых. У беларускай арміі каля 4 тысяч прадстаўніц прыгожай паловы чалавечтва, прычым з іх звыш тысячы з'яўляюцца прапаршчыкамі, каля 2,6 тысячы праходзяць службу па кантракту на пасадах салдатаў і сяржантаў (гэта самая вялікая катэгорыя жанчын у арміі), а 245 жанчын носяць афіцэрскае пагоні, што прыкладна ў тры разы перавышае паказчык 1997 года. Калі вусем гадоў таму старшыня афіцэрскага звання насілі 10 жанчын, то зараз пагоні з двума прасветамі маюць ажно 56 (42 маёры, 14 падпалкоўнікі). Сярэдні ўзрост жанчын-афіцэраў — 29 гадоў (узрост прэтэндэнтка на афіцэрскае званне не павінен перавышаць 35 гадоў), прычым большасць з жанчын-афіцэраў — ваенныя ўрачы, псіхологі, перакладчыкі, юрысты, хоць пералік ваеннаўліковых спецыяльнасцяў афіцэрскага саставу Узброеных Сіл РБ, на якіх жанчыны могуць праходзіць ваенную службу, у студэнці быў пашырэнны да 87 пасадаў камандагана, інжынернага, ваенна-гуманітарнага, медыцынскага і іншых профіляў. У якіх умовах можна набыць ваенны спецыяльнасць (без іх ці роднасных армейскіх спецыяльнасцяў афіцэрам не ставіць)? З 2002 года набор дзятчак адбываецца на факультэце сувязі і АСУ Ваеннай акадэміі РБ. На сёння колькасць дзятчак-курсантаў складае 38 чалавек. Адна жанчына-афіцэр вучыцца на ваенна-штабным факультэце акадэміі, 12 дзятчак — на ваенным факультэце БДУ і 6 — на ваенна-тэхнічным факультэце БНТУ.

Ірына ПРЫМАК.

Актуальна

ЯКІМ БЫЦЬ НОВАМУ САВЕТУ?

Учора Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Геннадзь Навіцкі правёў рабочую нараду, дзе былі абмеркаваныя пытанні выканання Указа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь № 21 «Аб павышэнні ролі органаў мясцовага кіравання і самакіравання ў рашэнні пільных пытанняў жыццезабеспячэння насельніцтва» і, у прыватнасці, палажэнне, якое датычыцца стварэння Савета па ўзаемадзеянню органаў мясцовага самакіравання.

У гэтым дакуменце, падкрэсліў Геннадзь Навіцкі, вызначаны цэлы комплекс канкрэтных мераў, накіраваных на павышэнне ролі мясцовай улады. Намечаны, напрыклад, парадок фарміравання бюджэтных пярвічнага ўзроўню — папярэдні аналіз паказвае, што гэта дазволіць палепшыць фінансаванне многіх сацыяльных праграм. Указам таксама вызначана Палажэнне аб старшні сельскага, пасялкавага, гарадскога (горада раённага падпарадкавання) выканаўчага камітэта — першы дакумент, дзе дакладна акрэслены статус старшні мясцовага выканкама, канкрэтызуюцца яго функцыі.

Прыняты ва Указе і канкрэтны механізм падтрымкі камунікацыйных унітарных праграм, створаных пры выкананні первічнага тэрытарыяльнага ўзроўню. Цяпер, у прыватнасці, яны зможуць набываць сельскагаспадарчую тэхніку, мінеральныя ўдобрэнні і нафтапрадукты па такіх жа цэнах, якія вызначаны для сельскагаспадарчых арганізацый. Дадзены камунікацыйны праграм таксама прадстаўляецца магчымасць на льготных умовах атрымліваць крэдыты на закупку сельскагаспадарчых машын і абсталявання.

У адпаведнасці з Указам № 21, на баланс спецыялізаваных арганізацый будучы перададзены

сістэмы водазабеспячэння і водаадууду населеных пунктаў, дарогі і іншыя аб'екты нерухомай маёмасці.

Нарошце, ва Указе рэкамендавана Савету Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь стварыць Савет па ўзаемадзеянню органаў мясцовага самакіравання. «Галоўную задану новага Савета можна каротка сфармуляваць так — выпрацоўка і здзяйсненне адзінай дзяржаўнай палітыкі ў сферы дзейнасці органаў мясцовага самакіравання», — падкрэсліў Геннадзь Навіцкі.

Пытанні стварэння Савета па ўзаемадзеянню ўжо доўга абмяркоўваліся на нарадах такога ўзроўню ў удзелам старшні абласных і Мінскага гарадскога Саветаў дэпутатаў. У выніку быў падрыхтаваны праект Палажэння аб Савеце па ўзаемадзеянню органаў мясцовага самакіравання, а таксама прапановы па яго персанальнаму складу. Учарашняя рабочая нарада мела мэтай абмеркаваць гэтыя моманты яшчэ раз — цяпер у больш шырокім коле, з удзелам прадстаўнікоў Адміністрацыі Прэзідэнта, Міністэрства фінансаў, Міністэрства юстыцыі, шэрагу гарадскіх і сельскіх Саветаў дэпутатаў.

«У працэсе падрыхтоўкі і абмеркавання праекта мы павіны высветліць, у чым будзе заключацца сутнасць работы Савета, якімі формамі і метадамі ён павінен карыстацца», — сказаў Старшыня Савета Рэспублікі.

Праект Палажэння аб Савеце па ўзаемадзеянню органаў мясцовага самакіравання і прапановы па яго персанальнаму складу плануецца разгледзець на першым пасяджэнні сямей сесіі Савета Рэспублікі 2 краіны.

Наталля КАРПЕНКА.

ВЫБАРЧЫ ЗАКОН: РЭФОРМАЎ НЕ ЧАКАЕЦЦА

У 2008 годзе ў Беларусі пройдзе карговыя парламентарныя выбары. Яны павіны адбыцца не пазней за 17 кастрычніка. Аб тым, ці чакаюцца якія-небудзь змяненні ў беларускім выбарчым заканадаўстве напярэддзі маючай адбыцца палітычнай кампаніі, расказаў у інтэрв'ю карэспандэнт БЕЛТА старшыня Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенню рэспубліканскіх рэфэрэндумаў Лідзія Ярмошына.

«Пазіцыя Цэнтральнага Савета Рэспублікі па выбарах і правядзенню рэспубліканскіх рэфэрэндумаў Лідзія Ярмошына, што пункт гледжання — выбарчае заканадаўства павіна быць стабільным. Мы не бачым неабходнасці мяняць яго. Выбары павіны праходзіць па адных і тых жа тэхналогіях», — заявіла кіраўніца ЦКВ. Выбарчы закон розніцца на шырокае кола выканаўцаў — фактычна ўсё дарослае насельніцтва краіны. Калі ён часта мяняецца, то гэта працуе не на якасць выбараў і робіць магчымым праходжанне ва ўладу толькі тых, хто можа прыцягнуць да падрыхтоўчай дзейнасці палітэксцэналогію, юрыстаў.

Папярэднія павіны датычацца толькі нормаў, якія не спрацоўваюць, лічыць Лідзія Ярмошына. Таму Цэнтральная камісія і выступіла напярэддзі мясцовай выбараў з ініцыятывай унесці некаторыя змяненні ў заканадаўства. І яны апраўдалі сабе. Новая норма аб адмене другога тура галасавання на выбарах мясцовай Саветаў дэпутатаў станоўча паўваляла на правядзенню выбарчых кампаніяў. Саветы былі сфарміраваны ў найкарацейшыя тэрміны і ў правамоўным складзе. Аднак укарняць мажарытарную сістэму адноснай большасці ў першым туры на парламенцкіх выбарах не плануецца — да гэтай палітычнай кампаніі павіны быць больш строгія патрабаванні, паколькі гэта рэспубліканскія выбарчы орган, дзе людзі выконваюць свае абавязкі на прафесійнай аснове. Што датычыцца прэзідэнцкіх выбараў, то гэта норма «адначасна не падлягае перастаноўцы з прычыны таго, што парадак іх правядзення вызначаны Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь», —

ваўвадзэнні, якія закранулі арганізацыю перадавыбарнай агітацыі і прапаганды, афармленне білетонаў, будучы дзейнічаць на маючых адбыцца выбарах дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў.

Лідзія Ярмошына адзначыла, што ідэі аб адмене мінімальнай ўвагі выбаршчыкаў і графы «супраць усіх» у білетні для галасавання (змяненні, няўдзяна ўнесены ў расійскае заканадаўства), «не карыстаюцца поспехам у Беларусі». «Ёсць меркаванні, што парог ўвагі 50 працэнтаў вельмі высокі. Ён дамінуючым застанецца прынцып — выбары павіны забеспячаць прадстаўніцтва ўлады. І яна забеспячана настолькі, наколькі яе падтрымала пэўная колькасць людзей. Пры адмене мінімальнай ўвагі ёсць апасенні, што выбары будучы ахвотна ўвайдзіць у кругам выбаршчыкаў», — сказала старшыня ЦКВ. Чым больш грамадзян падтрымалі таго або іншага дэпутата, тым больш легітымны яго паўнамоцтва.

На думку Лідзіі Ярмошынай, некаторыя палітычныя партыі Расіі, якія не мелі сваіх прадстаўнікоў у парламенце, зможуць атрымаць галасы выбаршчыкаў толькі дзякуючы адмене графы «супраць усіх». «Адыход ад гэтай нормы пазбавіць выбаршчыка выбараў. Яго прымушаюць аддаваць свой галас любой альтэрнатыўнай партыі толькі таму, што ён не можа прагаласаваць «супраць усіх». Гэта новаўвядзенне заўчаснае, ды і наогул няправільнае», — лічыць субядседніца.

Кіраўнік Цэнтральнай камісіі таксама паведаміла, што хоць парламенцкія выбары адбудуцца толькі ў 2008-м, «гаварыць аб іх зусім не рана». Падрыхтоўка да выбарчай кампаніі пачнецца з лета—восені гэтага года. «Мы плануем правесці мерапрыемствы з актывістамі на месцах і даць ім даручэнні, звязаныя з вызначэннем межаў выбарчых акруг. Гэтыя межы трансфармуюцца, паколькі пастаянна ідзе жыллёвае будаўніцтва, мяняецца колькасць выбаршчыкаў», — сказала Лідзія Ярмошына.

Наталля ІЛЬЧОВА, БЕЛТА.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ЛДПР ПРАТЭСТУЕ СУПРАЦЬ «ФАЛЬСІФІКАЦЫІ ВЫБАРАЎ»

Фракцыя ЛДПР учора пакінула залу пасяджэння Дзяржаўнага ўзнаўлення супраць «фальсіфікацыі выбараў».

На думку лідара ЛДПР Уладзіслава Жырыноўскага, партыя «Справядлівае Расіі» на выбарах, якія адбыліся ў мінулы выхадны, у сярэднім на рэгіён атрымала не 15, а 5 працэнтаў. Нестаячы ўзялі ў ЛДПР — 7 працэнтаў, КПРФ — 2 працэнтаў, СПС — 1 працэнт. Выбары былі сфальсіфікаваны «у гэтую ноч», заявіў Жырыноўскі.

АЗІЯЦКІЯ БІРЖЫ І РАСІЯ АБВАЛІЛІСЯ ЎСЛЕД ЗА ШНА

Па выніках аўторка Нью-Йоркская біржа перахлыла другі па маштабах абвал за чатыры гады. Азія ў сярэдзі адрагавала яшчэ большым падзеннем.

Галоўная прычына песімізму амерыканскіх інвестараў — крызіс непаўраўнаважнасці. Такі ж сцэнарый можа чакаць і Расію. Нагадаем, што палірады кризіс, які адбыўся на пачатку сакавіка, каштаваў глабальнай эканоміцы 9 млрд долараў — менавіта столькі былі выведзены з ненадзейных рынкаў. Цяпер зона нестабільнасці перамясцілася ў ЗША — буйнейшыя фондавыя рынкі свету. Расійскія фондавы рынкі таксама учора адкрылі падзеннем. У сярэднім каэфіцыент зніжэння на 4—6 працэнтаў.

РАСІЙСКІ АЛІГАРХ № 1 СКАСАВАЎ ШЛОБ

Вядомы расійскі алігарх 40-гадовага губернатара Чукоткі Раман Абрамовіч, які пастаянна жыве ў Валікібрытаніі, скасаваў шлоб з 38-гадовай жонкай Ірынай. Як паведаміў прэс-сакратар бізнэсмэна, «спадар і спадарыня Абрамовічы скасавалі шлоб у Расіі па ўзаемнай згодзе». Былая муж і жонка адмовіліся каментаваць падрабязнасці працэсу.

Між тым, паводле інфармацыі брытанскай прэсы, Раман Абрамовіч выплаціць рэкордную суму кампенсацыі сваёй другой жонцы, якая жыла з ім 15 гадоў, а таксама абавязуюцца ўтрымліваць іх пяціраў дзяцей. Лонданская Daily Telegraph паведаміла, што, верагодна, Абрамовіч выплаціць Ірыне, былой сцяпору-

Брытанская Times са свайго боку сцвярджае, што, паводле чутак, Ірына ў выніку разводу можа атрымаць 5 млрд фунтаў стэрлінгаў. Раней паведамілася, што для вядзення працэсу Ірына скарысталася паслугамі знакамітага адваката Рэйманда Туза, які за свае поспехі на гэтай ніве атрымаў мільшукі «Схіўіца». А Абрамовіч ёсць што дзяліць са сваёй жонкай. Улічваючы нават спіс толькі нерухомасці і транспарту ўлічваючы: Boeing 767 — 104 млн долараў; Boeing бізнэс-класа — 52 млн долараў; два верталёты — 65 млн долараў кожны; яхта Pelours, аснашчана сістэмай вывядзення ракет і падводнай лодкай з верталётнай палючкай, — 134 млн долараў; яхта Extasea з басейнам і турэцкай лазняй — 134 млн долараў; футбольны клуб «Чэлсі» — 261 млн долараў; замак «Да Ла Кро» (Францыя, Рыв'ера) — 30 млн долараў; шасціпавярховы дом у шыкоўным лонданскім раёне Найтсбрідж — 51 млн долараў; пентхаў у лонданскім раёне Кенінгтан плошчы 9000 метраў — 54 млн долараў; пяціпавярховы грыгарыянскі асябнік у Лондане — 20 млн долараў; дом у Сан Трапэ (Лазурны Бераг, Францыя) — 18 млн долараў; культура гатэль Eden Rock у Канах (Францыя) — 1 млрд долараў; дача ў Падмаўска — 15 млн долараў і інш.

ІНДЫЙСКІЯ ПАЛІЦЭЙСКІЯ БУДУЦЬ ПАХНУЦЬ КВЕТКАМІ

Новая форма паліцэйскіх індыйскага штата Гуджарат будзе прапітана водарам кветак і цытрусавых, што павіна палепшыць імідж ахоўнікаў правапарадку.

Форму, якую апранаць 300 тысяч паліцэйскіх, распрацавалі ў Нацыянальным інстытуце дызайну па заказе ўрада штата. Яна выраблена з вобваўны са святлоадбівальнымі валоканамі. Тканіна захавала свае ўласцівасці і пасля мыцця.

Крымінал

выплаціць астаню суму, у памяшканне ўварвалі супрацоўніка спецпадраздзялення на барацьбе з тэрарызмам «Алмас», якія затрымалі падарэзанага.

СУТЫКНУЛІСЯ ЧАТЫРЫ АЎТАМАБІЛІ

Буйное ДТП, у якім пацярпелі шасцэра і згінуў адзін чалавек, адбылося на дарозе паблізу вёскі Пагост Брэзнінскага раёна. Каля васьмі гадзін раніцы 46-гадовага жыхар Бялінічаў, які знаходзіўся за рулём мікрааўтобуса «Фольксваген-Транспарцір», сутыкнуўся з легкавым «Фольксвагенам», якім кіраваў 23-гадовы жыхар Беразіно. Мікрааўтобус выкінуў на паласу сустрэчнага руху, па якой ехаў «Мерседэс», апошняю машыну ўдарам вынесла на сустрэчны паласу, дзе яна падбіла ўдарамі «Масквін». Вадзіцель мікрааўтобуса загінуў на месцы, а двое яго пасажыраў — 45

Канстытуцыя — аснова народаўладдзя

3 нагоды

Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь — гэта важнейшы палітычна-правовы дакумент, дагавор суверэннай улады і ўсяго народа Беларусі, на вобразнаму выразу класікаў, — гэта «закон законаў». Канстытуцыя не толькі юрыдычна аформіла якаясьці новую сістэму дзяржаўнасці, палітычныя і сацыяльна-эканамічныя змены, якія адбыліся ў дзяржаве і грамадстве, але і завяршыла будаўніцтва суверэннай беларускай дзяржавы. Канстытуцыя Беларусі замацавала якасна новы этап народаўладдзя, упершыню ўстанавіла вяршэнства народнага суверэнтэту, аб якім стагоддзямі марылі вядомыя беларускія асветнікі і паэты. Згодна з артыкулам 3 Канстытуцыі, адзінай крыніцай дзяржаўнай улады і носьбітам суверэнтэту ў Рэспубліцы Беларусь з'яўляецца народ. На думку Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнкі, «Канстытуцыя нашай краіны мае сапраўды народны характар, бо прымала яна ўсеагульнае галасаванне». Канстытуцыйны Суд у Пасланні аб стане канстытуцыйнай законнасці ў Рэспубліцы Беларусь у 2006 годзе адзначыў, што забеспячэнне вяршэнства Канстытуцыі, прамое дзейнае яе нормаў застаюцца важнейшымі паказчыкамі ўстойлівасці канстытуцыйнага ладу.

Найбольш поўна народаўладдзя, народны суверэнтэту рэалізуюцца ў такіх канстытуцыйных інстытутах прамой дэмакратыі, як

рэферэндум і выбары. Гэтыя інстытуты маюць шырокую канстытуцыйную і заканадаўчую аснову. Важна адзначыць, што Канстытуцыя змяшчае трэці раздзел пад назвай «Выбарчая сістэма. Рэферэндум». Палажэнні Канстытуцыі атрымліваюць гарантыі рэалізацыі, далейшыя развіццё, канкрэтызацыю ў Выбарчым кодэксе, які з'яўляецца па сутнасці асноўным законам па правядзенню свабодных, дэмакратычных рэферэндумаў і выбараў.

Беларускі народ ажыццяўляе сваю ўладу праз рэгулярна праводзімыя ў адпаведнасці з Канстытуцыяй і законамі выбары Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, парламента і мясцовых Саветаў дэпутатаў, удзел у рэферэндумах (1995 год, 1996 год, 2004 год), абмеркаванне праектаў найбольш важных дакументаў, удзел сваіх прадстаўнікоў у рэспубліканскіх і мясцовых сходах.

Сапраўдным волеўольным членам народа, свабоднага прамога народаўладдзя сталі выбары дэпутатаў мясцовых Саветаў дэпутатаў Рэспублікі Беларусь, якія прайшлі 14 студзеня 2007 года і на якіх грамадзяне цалкам падтрымалі стратэгічны курс дзяржаўнай улады і прагаласавалі за моцную і квітэную Беларусь. Базавай формай прамога ўдзелу грамадзян у кіраванні справамі грамадства і дзяржавы з'яўляюцца рэспубліканскія і мясцовыя сходы. Прававой асновай і ініцыявання, склікання, правядзення і кампетэнцыі з'яўляюцца ар-

тыкул 37 Канстытуцыі, Закон аб рэспубліканскіх і мясцовых сходах і Закон аб мясцовым кіраванні і самакіраванні ў Рэспубліцы Беларусь. Рэспубліканскія сходы склікаюцца па меры неабходнасці Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь для абмеркавання важных пытанняў дзяржаўнага і грамадскага жыцця і праектаў адпаведных рашэнняў. Правядзенне рэспубліканскіх сходаў, якія ў рэспубліканскіх рэферэндумаў, абумоўлена абавязкам кіраўніка дзяржавы сістэматычна раіцца з народам па важнейшых, лёсавызначальных пытаннях. Гэта вынікае з Прывітання Прэзідэнта, дзе ён клічацца, перш за ўсё, «верна на службу народу Рэспублікі Беларусь».

Важнейшай падзеяй палітычнага жыцця 2006 года было выданае Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь Дырэктывы № 2 «Аб мерах па далейшай дэбаркартацы дзяржаўнага апарату». Яна з'яўляецца важнейшым праграмным дакументам далейшай паўсюднай дэбаркартацый дзяржавы, яе функцыі, фарміравання сапраўды народнай дзяржавы, рэалізацыі на практыцы канстытуцыйнага палажэння: «Чалавек, яго правы, свабоды і гарантыі іх рэалізацыі з'яўляюцца вышэйшай каштоўнасцю і мэтай грамадства і дзяржавы».

Анатоль ЦІКАВЕНКА, суддзя Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь, доктар юрыдычных навук.

Прамая лінія

РАБОТА. ПЛЮС «ЖЫЛЛЁВЫЯ ПЫТАННІ»

На пытанні чытачоў нашай газеты адказваюць загадчык юрыдычнай кансультацыі галоўнага прававага ўпраўлення апарату Савета Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі Уладзімір Іванавіч ШЭЛКОВІЧ і намеснік загадчыка юрыдычнай кансультацыі ФПБ Валя Мікалаевіч КОРСУК.

(Працяг. Пачатак у нумары за 14 сакавіка.)
— Да вас звяртаецца Кацярына Іванавіч па такой справе. Мой сын з сям'ёй жыве ў Мінску і з 1989 года стаіць у чарзе на паліцэйскае жыллё ў чарзе на паліцэйскае жыллё ў атрымлівае льготнага крэдыту?

— Лёгася ў Мінску права будаваць кватэры з выкарыстаннем льготных крэдытаў прадстаўлялі асобам, якія знаходзіліся ў чарзе з 1988 года. Словам, чарга вашага сына ўжо блізка. Таму мы параілі б яму праз колькі месяцаў падаць ў адміністрацыю свайго раёна — цалкам верагодна, што магчымасць уключэння ў лік забудовшчыка будзе сёлета ці ў наступным годзе. Прычым калі сын пачне будаваць, то ён зможа разлічвацца на крэдыт тэрмінам на 20 гадоў пад 5 працэнтаў гадавых.

— Майму сыну 32 гады. Ці зможа ён атрымаць субсідыю на будаўніцтва, рэканструкцыю ці набыццё жылля, і якой будзе сума гэтай субсідыі?

Вера Мікалаевіч, г. Баранавічы
 — Права на атрыманне бязвыплатнай субсідыі маюць грамадзяне, у якіх будыцца чарга будаваць і да таго ж даход які не перавышае 2 мінімальныя спажывецкія бюджэты на кожнага члена сям'і ці на сёння — 530 тыс. рублёў на чалавека. Што да сумы субсідыі, то яна залежыць ад працягласці знаходжання ў чарзе, наяўнасці чакі «Жыллё», колькасці членаў сям'і, які знаходзяцца на ўліку маючых патрэбу ў паліцэйскім жыллёвым умоў, іншых акалічнасцяў і можа дасягаць 70 працэнтаў ад кошту будаўніцтва па вызначаных для сям'і нарматывах агульнай плошчы жылых пашахонаў тыповых спажывецкіх якасцяў.

— Мне 34 гады, жонцы — 28. Патлумачце, калі ласка, ці маю намер пераехаць у Мінскую вобласць, а на годзі я атрымаю дадатковую дапамогу на маленчкіх дзяцей «па паперы»? Ці змогу ў выпадку пераезду атрымаць такую дапамогу асабіста?

Вольга ГОЛІКАВА, Краснапольскі раён
 — Так званая дадатковая дапамога «па паперы» на дзяцей да 1 года фінансуецца з бюджэту горада Мінска і, адпаведна, вызначана толькі для жыхароў непасрэдна ў Мінску. Разам з тым, Вольга, варта заўважыць, што кожны рэгіён мае магчымасці прымаць свае

меры па падтрымцы сем'яў з дзецьмі. А даведкаў аб гэтых мерах падтрымкі на мясцовым узроўні можна ва ўпраўленні па працы, занятасці і сацыяльнай абароне таго раёна, куды вы збіраецеся пераехаць.

— Зноў-такі, Алена Міхайлаўна, трэба крыху пачакаць з'яўлення ўказа кіраўніка дзяржавы — менавіта ў ім будзе вызначана, каму і якое жыллё можна будзе прыватываць.

— Турбуюць з Брэскай вобласці, а на годзі стала такія сітуацыя. Тэрмін майго працоўнага кантракта заканчваецца 9 сакавіка гэтай года. Кантракт па стану здароўя я вырашыла не працягваць і паведаміла аб гэтым наймальніку. Аднак звольнілі мяне хутчэй не з 9, а з 3 сакавіка. Ці мею рацыю наймальнік?

— Адзначна, ваш наймальнік паступіў неправамоцна, таму зараз на працягу месяца вы можаце абскардзіць яго рашэнне ў судзе. Дарэчы, зоры адпаведных заўвясць у любым будынку суда. І да таго ж сама падача заявы, а таксама юрыдычныя кансультацыі калегі адвакатаў у такой сітуацыі з'яўляюцца бясплатнымі. Прычым, каб зноў-такі бясплатна атрымаць кансультацыйную дапамогу ў падрыхтоўцы заявы, можна звярнуцца ў прафсаюз, і ў далейшым выпадку — у Брэскае абласное аб'яднанне прафсаюзаў.

— Маю намер пераехаць у Мінскую вобласць. Праз гэтыя, наколькі вядома, зары і сталіцы існуе дадатковая дапамога на маленчкіх дзяцей «па паперы»? Ці змогу ў выпадку пераезду атрымаць такую дапамогу асабіста?

Вольга ГОЛІКАВА, Краснапольскі раён
 — Так званая дадатковая дапамога «па паперы» на дзяцей да 1 года фінансуецца з бюджэту горада Мінска і, адпаведна, вызначана толькі для жыхароў непасрэдна ў Мінску. Разам з тым, Вольга, варта заўважыць, што кожны рэгіён мае магчымасці прымаць свае

— Прадаставіць пакой у інтэр'наце магчыма толькі па хадаўніцтваў вашай новай арганізацыі. І да таго ж пры ўмове, што ваша раённая арганізацыя будзе мець такую магчымасць.

— Прачытала ў «Звяздзе», што аформіць дапамогу па доглядзе дзіцяці ва ўзросце да 3 гадоў замест маці нельга на бабুলю ці дзядулю, якія з'яўляюцца пенсіянерамі. Разам з тым ці магчыма аформіць такую дапамогу на бабুলю, якая яшчэ не дасягнула пенсійнага ўзросту, аднак пры гэтым прапісаная ў іншым населеным пункце?

Ларыса ЗЯНЬКОВІЧ, г. Мінск
 — Наяўнасць у бабুলі або іншага сваяка працаздольнага ўзросту — толькі адна з умоў фарміравання дапамогі. Умова ж другая — фактычны догляд сваяком дзіцяці ва ўзросце да 3 гадоў. А пры пражыванні ў іншым населеным пункце апашонне, пагадзіцеся, практычна не рэальна, а таму ў прызначэнні дапамогі могуць адмовіць.

— Патлумачце, ці магчыма ўладкавацца на работу ў Мінску жыхарам іншых рэгіёнаў?

Пётр МІХЕВІЧ, г. Барысаў (аналагічнае пытанне паслупіла па тэлефоне з Ашмянскага раёна)
 — Працуладкоўцаў у сталіцы будзе абмежаванымі могуць быць іншагарадцы асобы, якія маюць магчымасць штодзённа дабірацца з пастаяннага месца жыхарства на работу і вяртацца назад.

Калі ж такой магчымасці няма, справа наштам складаней. У прыватнасці, прыём такога чалавека на работу павінен быць узгоднены з Мінгарвыканкамам, і наймальнік будзе абавязаны зрабіць адлічэнне ў бюджэт горада ў памеры 500 базавых велічын. Праўда, па рашэнню Мінгарвыканкама наймальнік можа быць вызвалены ад адлічэння. Аднак такое рашэнне прымаецца асобна па кожнаму выпадку — з улікам патрэбы горада ў тым ці іншым спецыялісце.

Сяргей ГРЫБ, (Працяг будзе.)

БЯСКОНЦЫХ МАЛОЧНЫХ РЭК НЕ ІСНУЕ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Над стварэннем больш зручных умоў працы працуюць і абласныя прафсаюзы:

— Лёгася мы выявілі парушэнне працоўнага заканадаўства — тое, што пры трохразовам даенні жанчыны пачыналі працаваць у чатыры — пяць гадзін раніцы, не ўлічвалася некаторымі працадаўцамі. Зараз за «начныя гадзіны» работы людзям пачалі даплачваць. Акрамя таго, мы сочымы за прытрымліваннем усіх пунктаў калектыўнага дагавора, калі трэба, усюмі у яго змяненні для паліпашэння ўмоў працы. Ёсць і праблемы — пакуль што ў галіне жывёлагадоўлі захавалася вытворчы траўматызм, — кажа намеснік старшыні абласной арганізацыі прафсаюзаў работніца аграрпрамысловага комплексу Мікаіл Шакураў. — Прадстаўнікі прафсаюзаў арганізавалі і ўжо некалькі гадоў кіруючы клубамі даярак — «яці», «шасці», «сямітэсячцы». Гэта мы робім для таго, каб мець магчымасць захавачы працаўнікоў. Распрацавана палажэнне аб дзейнасці гэтых клубы, іх удзельнікі атрымліваюць дапамогу да заробку. Напрыклад, у Барысаўскім раёне членам клуба даплачваюцца 20 працэнтаў ад іх заробатнай платы, кандыдатам у члены клуба — дзесяць працэнтаў. У раёнах вобласці пры ўдзеле прафсаюзаў праводзіцца і так званая Дні жывёлаводства, у час якой лепшыя работнікі аграрпрамысловага комплексу маюць магчымасць абмяняцца вопытам, а таксама атрымаць прызы і падарункі за добрую працу.

І, безумоўна, трэба па магчымасці павялічваць заробатную плату для людзей, якія працуюць на малочна-тварных фермах. Не скарэж, што ў даярках яна можа быць і большай. Таму ў гаспадарках вобласці працуюць сістэма заахованя, напрыклад, на МТФ «Рабунь» уведзены чатыры віды прамой на выніках працы даярак за месяц. Грашовыя сумы не вельмі вялікія, але ўсё роўна прыемна атрымліваць дадатковыя сродкі. Акрамя таго, прыбыткі працаўнікоў фермаў залежаць і ад якасці атрыманнага прадукту. Напрыклад, заробатная плата лепшай даяркі фермы «Рабунь» склапае за адзін з месяцаў 643 тысячы рублёў, а лепшай работніцы фермы «Крывое сяло» — 435 тысяч рублёў: з-за таго, што першая гаспадарка атрымала большы аб'ём малака вышэйшага гатунку.

У Влэйскім раёне за мінулы год дзве гаспадаркі паказалі вы-

нік у 6500 кілаграмаў малака ад адной каровы, дзесяць — больш чым за чатыры тысячы. «У гэтым годзе мы павінны атрымаць чатыры з паловай тысячы літраў ад адной каровы ў сярэднім па раёну. Для таго, каб малочная галіна і далей развівалася, трэба ўмяць ўмовы ўтрымання і харчаванне жывёлы. Мы плануем набыць насенне для стварэння пашаў інтэнсіўнага тыпу на тэрыторыі ў тры тысячы гектараў, — кажа намеснік начальніка ўпраўлення па жывёлагадоўлі Вілейскага райвыканкама Анатоль Аланасевіч. — Усе ўпэўненыя, што выдаткоўцаў грошы на развіццё сельскай гаспадаркі трэба. Але ж калі мы будзем знаходзіць актывна набыццё харчовай і энэргетычнай дабавкі ў рэальнае, то кошт прадукцыі наладзіцца ўзрасце. Таму ў раёне вырашылі перапрацаваць ралс, каб атрымліваць танны шрот, у якім ёсць бялок.

Малочная галіна ў вобласці пачала актывна развівацца адносна нядаўна і яшчэ дасягае «дарослага ўзросту» развіцця. Некаторыя гаспадаркі маюць патрэбу не ў пераабсталяванні, а ў поўнай мадэрнізацыі, рэфармаванні ўсёй матэрыяльнай і арганізацыйнай сістэмы работы.

— Ёсць такое азначэнне — менаджмент статку. Гэта сістэма індывідуальнага кантролю за кожнай жывёлай на ферме, за станам яе здароўя і рацыёнам. Такі падыход фарміруе гаспадаркам наладзіць эфектыўную работу, — упэўнена загадчык сектара малочнай жывёлагадоўлі Калітэца па сельскай гаспадарцы і харчаванню Мінскага аблвыканкама Жанна Тасбуяева.

— Неабходна ўкараняць сусветны вопыт, дасягненні лепшых гаспадарак краіны. Мы будзем працягваць будаўніцтва фермаў, на якія павінна вяртацца, шаткампанентнае па сваім складу харчаванне будзе дастаўляцца жывёлам пры дапамозе мабільных тэхнічных раздатчыкаў, дзе зроблена аўтаматызаваная сістэма даення і ёсць прыборы для індывідуальнай здычбы неабходнай зоваветэрынарнай інфармацыі. У вобласці ўжо дзейнічае 38 такіх гаспадарак. Пакуль не вельмі шмат, але ж усё перададзены для поспеху стварэння. Бясконцых малочных рэк не існуе, але пачнецца ўдзяць іх рэчышчаў ёсць, і ён вялікі.

Дзмітрый АЛЬФЕР, Вілейскі раён.

«АБУЛА» ПРАДПРЫЕМСТВА НА 153 МЛН

Амаль за пяць гадоў «скалаціла» ўнушальны капітал, зложываючы службовымі пайнакмі, 47-гадовая жыхарка Баранавічы.

Паводле данаў афармацыі і грамадскіх сувязяў УУС Брэскага аблвыканкама, загадчыца аднаго з магазінаў горада, які мяркуецца, «вынішчала» эфектыўна, але незаконны механізм для папаўнення ўласных кішэняў. Жанчына, у прыватнасці, падразаецца ў тым, што афармляла фіктыўныя акты аб вяртанні грамадзянам (якіх у прыродзе не існавала) грошай. У выніку са студзеня 2002 па сённяшні мінулага года ёй удалося, паводле папярэдняй інфармацыі, ўчыніць крадзеж грашовых сродкаў прадпрыемства на агульную суму 153 мільёны 377 тысяч рублёў. У адносінах да падзонаў следствам адрэдавалі Баранавіцкага ГАУС узбуджана крымінальнае справа.

Ігар ГРЫШЫН.

Аукцион, назначены ОАО «Минский приборостроительный завод» на 30.03.2007 (газета «Звязда» от 28.02.2007 № 40) будет проводиться следующим лотами:

- Лот 1** — нежилое изолированное помещение площадью 196,1 кв. м. Начальная цена 629 481 000 з.НДС.
- Лот 2** — нежилое изолированное помещение площадью 31,3 кв. м и 169,8 кв. м. Начальная цена 645 531 000 з.НДС.
- Лот 3** — нежилое помещение площадью 12,8 кв. м. Начальная цена 17 804 800 рублей РБ з.НДС.

15 сакавіка — Сусветны дзень абароны спажыўцоў

ЧЭК — ГАЛОЎНАЯ ГАРАНТЫЯ ЗАХАВАНАСЦІ ўласных грошай

У бліжэйшай будучыні галоўны закон, які рэгулюе ў нашай краіне ўзаемаадносіны спажыўцоў і прадаўцоў, будзе абноўлены. Аб гэтым на прэс-канферэнцыі ў Нацыянальным прэс-цэнтры паведаміла начальнік ўпраўлення абароны правоў спажыўцоў і кантролю за рэкламай Міністэрства гандлю Рэспублікі Беларусь Ірына БАРЫШНИКАВА.

Паводле слоў Ірыны Барышнікавай, вядзецца работа над законапраектам аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб абароне правоў спажыўцоў». Заканадаўчыя папраўкі ўнесены на разгляд у Савет Міністраў.

Закон «Аб абароне правоў спажыўцоў» прымаўся адносна невялікім — у 2002 годзе, тым не менш жыве ён стаіць на месцы, рынак імкліва развіваецца і стварае новыя праблемныя сітуацыі і пытанні. Асноўная задача законапраекта — зрабіць узаемаадносіны ўсіх суб'ектаў рынку больш карэктнымі і забяспечыць дадатковую абарону правоў спажыўцоў.

Так, да прыкладу, у законапраекце прадугледжваюцца адказнасці імпарцёраў, афіцыйных прадстаўнікоў і дылераў перад спажыўцамі за якасць замежных тавараў.

— Справа ў тым, што на працягу двух гадоў спажывец мае права прад'явіць прэтэнзіі пра-

ру, якое на сёння, на жаль, забяспечваюцца далёка не заўсёды.

Больш падрабязна будучыя правы патабаваны да інфармацыі аб таварах, якія ў абавязковым парадку павінны прадстаўляцца спажыўцу. Удкладнены правы спажыўцы ў тых сітуацыях, калі ён не мае магчымасці непасрэдна азнаёміцца з набытым таварам — маецца на ўвазе гандаль па ўзроках. Перагледжаны парадкаў каменсацыі матэрыяльнай шкоды спажыўцам, у прыватнасці, спажыўцы абавязаны будзі афіцыйна пацверджаць палеры з'яўленай да кампенсацыі шкоды. Напрыклад, калі размова ідзе пра набыццё няякаснага тавара, гэта можа быць выдаткі на транспарціроўку тавараў, яго ўстаноўку і гэтак далей.

За 2006 год ва ўпраўленне па абароне правоў спажыўцоў і кантролю за рэкламай Міністэрства гандлю Рэспублікі Беларусь паступілі 198 пісьмовых і 400 вусных зваротаў грамадзян. Паводле слоў Ірыны Барышнікавай, у бліжэйшай часе работа са зваротамі грамадзян будзе актывізаваная. На сайце Міністэрства гандлю (www.mintorg.gov.by) утвораны спецыяльны раздзел для спажыўцоў, дзе апошнія мо-

гуць знайсці карысную для сябе інфармацыю, якая будзе рэгулярна папаўняцца. Для прыкладу, хутка на сайце будзе размешчаны ўзор прэтэнзіі.

Сёлётны Сусветны дзень правоў спажыўцоў праходзіць у Беларусі пад дэвізам «Ведай свае спажывецкія правы».

— Мы імкнемся данесці да спажыўцоў інфармацыю аб тым, што галоўная гарантыя захаванасці ўласных сродкаў — гэта наяўнасць чэка ці іншых дакументаў, якія пацверджаюць набыццё тавараў, выкананне работ ці паслуг, — тлумачыць Ірына Барышнікава. — Узіць чэк — гэта, калі хочаце, абавязак кожнага з нас перад сабой. Даводзілася чуць панавы ўдзельнікі нават адміністрацыйную адказнасць за пачупкі, якія не бярэць чэкі ў прадаўцоў. Але, напэўна, лепшым пакараннем для іх будзе страта ўласных грошай. Калі ў спажыўца адсутнічае чэк, прадавец можа аспрэчыць факт набыцця ў яго няякаснага тавара ці паслугі.

Яшчэ адна праблемная зона — гэта Інтэрнэт-гандаль. Дзяржава прадугледжвала нармаванне дзейнасці Інтэрнэт-магазінаў. Калі вы трапіце на сайт Інтэрнэт-прадаўца і не знаходзіце там да-

назва Ірына БАРЫШНИКАВА.

Патрыятызм традыцыйна разглядаецца як адна з фундаментальных, асноватворных каштоўнасцяў грамадства. Аднак у 90-х гадах XX стагоддзя, калі пачалі падвэржана кардынальнай рэвізіі многія маральныя аксіёмы, з'явіліся спробы перагледзець і сучаснае напэўненне самога паняцця «патрыятызм» — на прыкладзе «пераасансавання», а дакладней «пералічкі на свой капал» гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. Нарастае і хваля спроб перагледзець вынікі Другой сусветнай вайны з мэтай прынізіць ролю СССР ў ўсіх народаў нашай калісцы ўдзяржавы краіны ў Перамозе над нямецка-фашыскай Германіяй. Прычым аб укладзе Беларусі і пачасных ахвярах многія замежныя спецыялісты ўвогуле імкнуцца не ўздзяваць.

Таму газета «Звязда» сумесна з Дзяржаўным мемарыяльным комплексам «Хатынь» абвясціла аб правядзенні патрыятычнай акцыі «Нашчадкі вогненных вёсак». Найстарэйшая беларуская газета, якая ў час Вялікай Айчыннай вайны выходзіла ў мінскім падполлі, а потым у партызанскай зоне, яшчэ раз нагадала на тэрыторыі Беларусі фашысты вярнулі вайну на знішчэнне. Па ўдкладзеных звестках, загінула 2 мільёны 596 тысяч чалавек — кожны трэці жыхар Беларусі. За тры гады акупа-

«НАШЧАДКІ ВОГНЕННЫХ ВЁСАК»

— так называюцца экспазіцыя, работа над якой завяршаецца ў Дзяржаўным мемарыяльным комплексе «Хатынь». Экспазіцыя ствараецца па выніках сумеснай патрыятычнай акцыі рэдакцыі газеты «Звязда» і Дзяржаўнага мемарыяльнага комплексу «Хатынь» «Нашчадкі вогненных вёсак», якая праводзіцца з пачатку 2006 года.

чы былі спалены больш як 9200 беларускіх вёсак, 5295 з іх знішчаны разам з усім ці часткай насельніцтва. 628 вёсак падлялі лёс Хатыні, 186 загінулы ў палым разам са сваімі насельнікамі вёсак так і не аднавіліся пасля вайны. Масавыя знішчэнне насельніцтва Беларусі, тактыка «выпаленая зямля», «пашырэння жыццёвай прасторы» — гэта нацысцкі генеральны план «Ост» у дзеянні. Згодна з ім, 75 працэнтаў насельніцтва падлялі «высленна» з займаемай тэрыторыі (фізічнаму знішчэнню), 25 працэнтаў — «анямечаванню» (ператварэнню ў рабоў).

У 1975 годзе выйшла кніга «Я з вогненнай вёскі...» А. Адамовіча, Я. Брылі і Ул. Калесніка — дакументальная хроніка, жывы голас людзей, што былі спалены разам з сям'ёй, разам са сваёй вёскай і... засталіся жывы. «Люды з вогненных вёсак сабраліся тут, каб сведчыць, пачацьца, судзіць, каб раскажаць тое, пра што ведаць — страшна, а забываць — неабяспечна», — адзначалі аўтары. Кніга напісана праз 30 гадоў пасля вайны. Прайшло яшчэ 30 гадоў. Многіх Сведкаў Праўды, які называлі сваіх суразмоўцаў пісьменнікамі (двій іх саміх), ужо няма. Але сведкі трагедыі яшчэ застаюцца. Зараз, калі некаторыя імкунца перапісваю гісторыю Вялікай Айчыннай вайны — гісторыю народнай трагедыі, народнай барацьбы і народнай Перамогі, — надзвычай важна пацьчы галасы Сведкаў Праўды. Таму «Звязда» папрасіла адгукнуцца ўсіх, каму пашчасіла вы-

Фота Марыль ЖЫЛІНСКАЙ.

насельніцтва Беларусі стала велізарнай нацыянальнай трагедыяй. Акцыя «Нашчадкі вогненных вёсак», нагадаем, праходзіла ў некалькіх этапам.

22 сакавіка, у дзень трагедыі Хатыні, у мітынг-рэжыве ўдзельнічалі не толькі хатынцы, якім пашчасіла выжыць — Уладзімір Яскевіч, Соф'я Фіюхіна, Віктар Жылакоўскі. Тут быў і Мікалай Грыловіч са знішчанай фашыстамі Дальвы, і Уладзімір Жаваранка з вёскі Літвічы. На Могілах загінулых вёсак нізка кланялася сваёй роднай вёсцы Боркі Вілейскага раёна Файна Анасавіч...

АНГІНА — НЕ ПЕРАШКОДА ДЛЯ МАЙСТРОЎ МУАЙ-ТАЙ

Сем залатых ўзнагарод прывезлі нашы землякі з чэмпіянату свету па тайландскаму боксу, які з 3 па 10 сакавіка прымаў Бангкок. Вышэйшыя ўзнагароды здабылі навалпачане Сяргей Скіба (вагавая катэгорыя да 54 кг) і Марыя Асталуку (да 63 кг), мінчане Андрэй Кулебін (да 63,5 кг), Віталь Гуркоў (да 71 кг), Юрый Гарбачоў (да 75 кг), Дзяснін Ганчароў (да 81 кг) і Сяргей Краўчанка (да 91 кг).

Паводле слоў Дзмітрыя Пясецкага, старшага трэнера беларускай зборнай, першынню на першынстве «стрэлілі» Краўчанка і Гарбачоў (апошні на наступным тыдні дэбютуе ў баях па версіі К-1), а астатнія майстры муай-тай перамагаюць у Тайландзе ўжо не ў першы раз, але нягледзячы на такі поспех настайкі напярэці не дапускаць думкі, што тайцы — слабішча за беларусы.

— Наварэліна кажаць так, бо яны ў апошнім выступаюць у прафесійных баях, а ў нас такога па-

дзелу на аматараў і прафесіяналаў не існуе.

На маё пытанне, чаму ў Беларусі не праводзіцца чэмпіянат Еўропы (Тайланд стаў маналістам на сусветнае першынство, а кантынентальны чэмпіянат прымаюць розныя краіны, напрыклад, сёлетая Партугалія. — Аўт.), Дзмітрый Пясецкі заўважыў, што гэта, канешне ж, цудоўная ідэя, дадатковы прэстыж нашай рэспубліцы, дзе муай-тай цудоўна развіваецца. Але пакуль мы можам прыняць толькі Кубак свету, некалькі міжнародных баёў (сёлеты ў Мінск прыедзе тайскія прафесіяналы), а стаць гаспадыняй чэмпіянату Еўропы Беларусь пакуль наўрад ці вытрымае, бо патрэбна будзе прыняць каля 50—100 дэлегацый са спартсменамі і ба-лельчыкамі, а гэта каштуе шмат. Прынамсі, з-за фінансавых цяжкасцяў беларускага каманда ўжо ў які раз не можа прыехаць на чэмпіянат свету ў Тайланд у апытальны тэрмін да старту. На адаптацыю спартсменаў патрэбна не менш за

два тыдні, некаторыя каманды прыбываюць нават за месяц, а беларусы за...два дні. У чым складанасць акліматызацыі ў Тайландзе? — Там пяць гадзін розніцы ў часе, але самае страшнае не гэта. У памяшканнях усюды кандыцыянеры, а на вуліцы 40 градусаў спякоты, напой прадаюцца з лёдамі, таму ангіна — часты гошць у нашай камандзе», — падзяліўся старшы трэнер зборнай. Улічваючы такія ўмовы выступленняў, трэба павіншаваць чэмпіянцаў з іх вытрымкай і цудоўнай сілай волі. Дарчы, з-за таго, што сусветны форум адбыўся ў пачатку сакавіка, пад пытаннем удзелу прадстаўнікоў нашай краіны ў сёлетнім чэмпіянату Еўропы, бо ён праводзіцца ў гэты ж месяц і спартсмены проста не паспяваюць аднавіцца. Галоўнае, што беларускія майстры тайскага бокса ў чарговы раз пацвердзілі высокую ўзровень. Сёлетня, як і два гады таму, беларуская зборная заняла першае месца ў агульнакамандным заліку.

Іван Іванавіч Антанавіч даўно жыве і працуе ў Маскве. Яго наўрад ці трэба неяк прадставіць нашым чытачам. Адным ён добра вядомы як былы загадчык аддзела культуры ЦК КПБ і скаратар ЦК Кампартыі Расіі, другім — як імпрэсар замежных спраў Беларусі, трэцім — як дырэктар навукова-даследчага інстытута, вучоны-саццёлаг, двухтомнік якога яшчэ ў савецкія часы быў перакладзены і выданы ў Кітаі... Тым больш збоку, як яму, брэсцкаму беларусу, бацьча, цяпер ужо трохі збоку, тасункі Беларусі і Расіі, іх месца ў свеце...

— Як вы ацэньваеце перспектывы беларуска-расійскай адносінаў сёння, пасля нафтагазавага канфлікту?

— Несумнянна, канфлікт на-небаскальы удар беларуска-расійскаму адносінам. Страчаны давер і ўзаемная павага.

Рэтраспектыва можна сказаць, што той «бізэс-стыль», у якім Беларусі было навязана шматразовае павышэнне цену, у цэлым вельмі нагадвала дыктат: сітуацыя раскручвалася ў электрычных і друкаваных СМІ Расіі як гульня сенсацыя. Апагэя гэта кампанія дасягнула 31 снежня, калі праграмы навінаў тэле- і радыё-каналаў пачыналіся словамі «да закрыцця газавога вентыля засталася 3 гадзіны, 1,5 гадзіны» і г.д. Азін да аднаго быў паўтарыны ўкраінскі сцэнарый. Расійскі бок гэта не ўпрыгожвае. Гэта не рын-кавыя адносіны. У рынковых адносінах, асабліва калі гаворка ідзе аб сярбрускіх міждзяржаўных стасунках, ніхто не павышае цену, у прыватнасці, на такія дарагія тавары, як энэрганосбіты, адначасна ў некалькі разоў. Гэта воль-любоў эканоміку. Ідуць пра-цэпцы перагаворы, дзе бакі ўзаважваюць усё свае магчымасці, а павышэнне цену адбываецца паступова, на працягу 5—10 гадоў, з тым, каб пакупіць мо пры-стасаваць сваю эканоміку, свае фінансавыя магчымасці да нова-й узроўню цену і адаптавацца да іх. Больш за тое, у такіх выпадках звычайна на стол ідаюцца ўсе, літаральна да драбніц, аспект-на ўзаемаадносінаў паміж дзя-ржавамі. Беларусі ж «зававу» праблему не далі ўва-ж-аць у пакет з іншымі аспектамі двухбаковага адносінаў, дзе мо-жна было б нармальна, па-рынка-ваму, пагандаваць. Аўтамабіль «Таёта» і самалёты «Бойнг» каш-туюць у розных краінах па-розна-му, прадаюцца ў крэдыт, даюцца па бартэру — гэта і ёсць рын-кавыя адносіны, пастанулены ў за-лежнасць ад узроўню міждзяр-жаўных сувязяў.

Ірына ПРЫМАК.

Такі незвычайны чай

П'юць усе!

ванья» — чайны ліст праграваецца над гарачым вугалем, а потым заварочваецца ў пергамент, ад чаго і жаўце. Так праходзіць асабліва марудная ферментацыя, якая дасягае 10 працэнтаў. Для параўнання: у лун ферментацыя на 25—40 працэнтаў. Кажуць, якасць улун залежыць ад сплу-чэння туманаў, што ахінаюць дрэ-вы, і сонца, якое ажыўляе ліст.

Аднак самыя цікавыя ад-крыццё чакалі нас наперадзе. Той чай, які ўсе мы, еўрапей-цы, называем чорным, на Усход-дзе завецца чырвоным. Чай гэ-зды ферментаваны (да 100 працэнтаў), сушаць яго пры больш высокай тэмпературы, нібы смажачы, ён цямнее і набывае рубінавае адценне — адсюль і назва. Кажуць, гэты від чаю ўзнік па недарэчнасці — з-за рэзкай змены надвор'я: ноччу выдзяў моцны туман і чай «спарэў» значна больш, чым таго патрабавала традыцыйная тэхналогія. Новы спосаб дапрацавалі і сталі ствараць чырвоны чай. Менавіта гэты від чаю прыйшоўся даспадобы англічанам.

«Чайку?», «Заходзь на чай!», «Будзем чаёў-нічаць!» — такія прапановы мы чуюм/вымаўляем кожны дзень. Піць чай настолькі ж звыкла, як чысціць зубы. Дзякчы богу, нават малая дзя-цка ведаюць, як пачысціць свае 32, а вось як абыходзіцца з сапраўдным чаем... для многіх загадка.

У спалучэнні са словам «чай» традыцыйна гуцьць «кітайскі», гэта ледзь не стэрэатып. А нашым сурзэмаўцам будзе чалавек, які ведае пра ўсходнія чай і не па чутках, (сама п'е чай кожны дзень ды і на радыёе яго п'явалі) — кансультант па чаю ў сталічнай краме «Чайны ліст» Віта Лебедзева.

У дзясціны вельмі яркая знешнасць — гэтка ўсходняй прыгажуні, таму наведвальнікі крамы часта жартуюць: «А вас разам з чаем з крамы дракону даставілі?»

— Наша спецыялізацыя — высакагорны чай (зьялены і ўлун), — пачынае Віта, і нам становіцца зразумела, што перш-наперш трэба высветліць, што гэта за ўлун таі. Так мы даведліся пра віды і гатункі чаю.

Чырвоны, жоўты, зьялены... светлафор? Не, чай!

— Гатункаў чаю — незлічона колькасць, а віды — 6, — тлумачыць Віта.

Запомніць іх нескладана: 5 колераў (белы, чорны, чырвоны, жоўты, зьялены) і... улун!

Калі колеры яшчэ выклікалі ў мяне сякія-такія аса-цыяцыі, то наконт назвы «Улун» нават ідэй аніжкі не было.

— Улун (у перакладзе — вараны дракон) — гэта паўферментаваны чай, у яго больш доўга адчуван-не смаку і іншы працэс апрацоўкі (пры больш вы-сокіх тэмпературах), — тлумачыць расказвае Віта, — дзясціны гэтым асаблівасцям яго можна завар-ваць 6—7 разоў з захаваннем смакавых якасцяў. Зьялены чай, напрыклад, заварваецца толькі 3—4 ра-зы, потым смак зсуім не той. Нядзіўна, што ўлун і каштуе даражэй.

З размовы высветлілася таксама, што лісты зья-ленга чаю апрацоўваюцца без ферментацыі, таму яго пах і смак маюць нотку свежай зеляніны.

— Белы чай — гэта верхняя нераскратыта пушпыш-ка і маленькая галінка, якая яшчэ пакрыта белым пухам, — расказвае нам кансультант. — Збіраюць яго зусім няшмат, таму што няпроста яго сабраць (не так мно-га) ды і сам чай на аматара — не ўсе яго п'юць. Лі-сточки збіраюцца ранняй вясной, яны вельмі мяккія, пя-шчотныя. Чайны ліст не скручваюцца, а застаецца ў сваёй натуральнай форме. Асаблівасць апрацоўкі за-ключачца ў тым, што чай толькі падвяліваюцца і су-шыцца на сонцы. Лісты вельмі лёгкія, таму такога чаю можна заварваць крыху больш, чым іншых відыў.

Тут галюнае не перастарашча, бо чай — якраз та-я сфера, дзе найбольш «неда», чым «пера»: так смак можна адчуць дзейна іх п'юна.

Пра чай, які становіцца жоўтым, Віта расказала так: — Некаторыя гатункі вырабляюцца на працягу 72 гадзін з выкарыстаннем тэхнік «тамлення і абароч-

ты моцна ферментаваны (да 100 працэнтаў), сушаць яго пры больш высокай тэмпературы, нібы смажачы, ён цямнее і набывае рубінавае адценне — адсюль і назва. Кажуць, гэты від чаю ўзнік па недарэчнасці — з-за рэзкай змены надвор'я: ноччу выдзяў моцны туман і чай «спарэў» значна больш, чым таго патрабавала традыцыйная тэхналогія. Новы спосаб дапрацавалі і сталі ствараць чырвоны чай. Менавіта гэты від чаю прыйшоўся даспадобы англічанам.

«Які ж тады чорны чай?» — запытаецца вы. Ін-шая назва яго — «пуэр». Працэс прыгатавання на-зваюць тамленнем сыравіны ў кучах, калі лісты апыскаюцца вадой, каб яны зноў набраліся віль-гаці, а потым разраўноўваюць чайную кучу да ад-нолькавага ўзроўню, і там пачынаецца працэс на-туральнай ферментацыі. Пуэр вытрымліваецца га-дамі: пасля збору і абвяшчэння яго змяшчаюць пад прэс у керамічную форму. Адзіны шлях для вавет-ра — праз кераміку, за кошт гэтага там фактычна ствараецца мікраклімат без доступу кіслароду. Вось гэтага чаю пры заварванні сапраўды маюць чорны колер.

Спелыя чайныя лісты ў класічнай апрацоўцы — зьялены чай.

Як прадаваць і купляць

«Чайны ліст» — сапраўдны чайны куток у цэнтры Мінска. На ўваходзе вас абавязкова павітае... кот: керамічны сябра наш меншы вітаецца і развітаец-ца з гасцямі, прыносіць удачу і матэрыяльныя да-брабыт.

Яшчэ адна асаблівасць продажу чаю на Усходзе — абавязковая бясплатная дзгустцыя. Вам ніколі не прадуцьць... ката ў мяшчу: купляць чай варта толь-кі пакаштаваўшы яго. Цудоўна, што такая магчы-масць з'явілася цяпер і ў беларусы.

— Чай дастаўляюцца літаральна з фермы проста на паліцу ў краме, — кажа Віта Лебедзева.

Паводле названняў Віты, густы беларускіх ама-тараў чаю пакуль вельмі адрозніваюцца ад звычай-на ўсходніх гурумануў: нашы часцей за ўсё прасяць са-маму мудрагелісты спалучэнні і гатункі чаю, напры-клад, зьялены чай з цукатамі, з нейкімі фруктовымі да-баўкамі, а на Усходзе найбольш цыняцца чыстыя, натуральныя чай.

Мы не маглі не пацкавіцца ў знаўцы пра стаў-ленне да чаю, які прадаецца ў пакецічках і на развес, і вось што пачулі:

— Ёсць некалькі катэгорый чаю, названыя яны першымі літарамі лацінскага алфавіту, адпаведна, А — высакагорны чай ручнога збору (верхня 3—4 лісточки на галінцы). Зразумела, чым ніжэй па чай-наму дрэву, тым горш, дык вось чай, які прадаюць у пакецічках — гэта чайная труха, самы ніжні слой, тое, што пратрасаецца вальмікі сітамі, якіны пыл. Разьясны чай, які прадаецца ў вялікіх адкрытых шклян-ных ёмістасцях, таксама нельга назваць якас-ным, бо чай ні ў якім разе нельга захоўваць такім чынам!

Ала МАЧАЛАВА.
(Працяг будзе.)

Прафесія — дарожная бяспека

Дарогі вобразна параўноўваюць з лясціткам, у якім выразна бачна жыццё краіны. Узровень і ўзровень рушыцы па іх незлічона колькасць грузавых і легкавых аўтамабіляў. Бяспека — галоўнае ў гэтым бясп-коным руху. На ахове бяспекі руху знаходзіцца і героі гэтай фота-дзімка: старшы дзяржаўнаінспектар Пінскага ГАУС маёр міліцыі Сяргей ДРАГУН і яго калега старшы лейтэнант міліцыі Вячаслаў ГАЛЯ-КОВІЧ. Саслужыўцам добра вядомыя іх высокі прафесіяналізм і са-праўдны мужчынскі характар.

Крымінал

Дзік выйшаў бокам

Удалым аказалася паляван-на для тройкі «аматараў» актыў-нага адпачынку на прыродзе: ім удалося заваляць 150-кілагра-мовага дзіка...

У наступным, праўда, шэраг акалічэнняў гэтай «вылазкі» вый-шаў для іх бокам: у лесе Слуцкай лясвалінаўняй гаспадаркі блізкаў вёскі Гутніца мясцовы жыхар, жыхар Слуцка і мінчанін, які высветлі-лася, палывалі без дазволу і ў за-баронены для палявання час.

Падзяліўшы ж здэбчы і раз'е-хаўшыся па дамах, яны, мабыць, і не меркавалі, што за ўчыненнае дзвядзецата хутка раслапачацца. Пасля праведзенай праваахоўні-камі праверкі ў адносінах да гэ-тых браханераў убуджана кры-мінальная справа. Дарчы, павод-ле папярэдніх падлікаў, урон, на-несены гора-паліўнічым, ацэнь-ваецца ў 2 мільёны 710 тысяч рублёў.

Ігар ГРЫШЫН.

ФАРМАТНЁМ

Дзіцячыя жакі Гільерма дэль Тора і Чан Ву Пака

Чарговы эсксклюзіўны паказ фільмаў у рамках праекта «КІНАФармат 4x4» пройдзе з 15 па 18 сакавіка ў мінскіх кінатэатрах «Аврора», «Мір», «Победа» і «Цэнтральны»

З вялікім поспехам на МКФ у Та-ронта і Сан-Сэбастыяне была пака-зана новая музычная меладрама «Капіручы Бетховена» сумеснай вытворчасці Германіі і ЗША. Паста-ноўку карціны ажыццявіла рэжысёр Агнешка Холанд.

...Студэнтка Венскай кансерва-торыі Анна Хольц, стаўшы асістэнтка вялікага кампазітара Людвіга Ван Бетховена, дапамагае яму ў працы.

...Студэнтка Венскай кансерва-торыі Анна Хольц, стаўшы асістэнтка вялікага кампазітара Людвіга Ван Бетховена, дапамагае яму ў працы.

Супрацоўніцтва з Бетховенам яна ўспрымае як дараваны ёгам шанц пераканання ў тым, што і яна валодае талентам. Аднак, калі Анна паказвае Бетховену ўласны твор, той высмейвае яго, пасля чаго асі-стэнтка пакідае гора. Вярнуўшыся да яго, каб скончыць работу, яна знаходзіць яго паміраючым. Пад яго дыктоўку Анна запісвае апошнія ноты шасці струнных квартэтаў. Перад смерцю Бетховен бласлаўляе яе на тое, для чаго яна і была народжанна, — ствараць музыку.

У ролі вялікага кампазітара зняўся Эд Харыс, а яго асістэнтку і цудоўную музу сыграла Дзіяна Кругер.

У аснову амерыканскай крыміналь-най драмы «Як маленькіх дзеці» То-да Фрда пакладзены аднайменны ра-ман Тома Пёроці.

Ідэальныя жыццё амерыканскага гарадка: праца, дом, сям'я, дзеці. Ідэальны? Аднастайнасць? Нуда? Усё мянецята ўначы: забароненыя заба-вы — здрады, гарачыя сексуальныя ўшчы ў той час як па вуліцах разгуль-вае маньяк, які не зусім вызначыўся ў сваіх перавагах.

У ролых: Кейт Уінслет, Патрык Уілсан, Джэніфер Канелі, Грэг Эдлман.

Іспанска-мексіканскі містычны тры-лер «Хрыбет д'ябла» — лаўрат дзвюх прэмій Гло і трох прэмій МКФ у Жардмеры. Пастаноўку ажыццявіў знакамты Гільерма дэль Тора.

Канец трыццаціх гадоў мінулага стагоддзя, у Іспаніі ідзе грамадзян-скага вайна. 12-гадовае Карлас пасля смерці бацькі трыляе ў прытулак для беспрытульнікаў. Жыццё там, як і ва ўсёй краіне, няпростое, але акрамя бытавога бяладзья ў богаўгод-най установе ходзяць чуткі аб прысутнасці прывіду, і чуткі гэтыя, як у хуткім часе высветляецца, маюць пад сабой больш чым рэальныя падставы.

У галоўных ролых: Эдуарда Нар'ера, Марыса Парэдэс, Фернанда Цэльве, Федэрыка Лупі.

Паўднёва-карыскі трылер Чан Ву Пака «Спаўненне пані Помста» ад-значаны шматлікімі прызамі Венецыян-скага кінафэстывала, а таксама прызам «Лепшаму рэжысёру» на МКФ у Банг-коку.

Гюм Чжа Лі — прыгожая дзясціна, якая мільёнамі зяртае на сябе ўвагу навакольных мужчын, у дзевятнаццаці гадоў набывае сумную вядомасць, калі яе аршыштоўваецца і несправ-дліва абвінавачваюць у выкраданні і забойстве шасцігадовага хлоп-чыка. Знаходзіцца за кратамі, Гюм Чжа не губляе часу дарма — 13 гадоў яна рытувалася адпомсціць свайму крывадушчу — бытому настаўніку, пану Бэку. За гады, праведзеныя ў зняволенні, яе добра-сэрднасць дала свае плоды і прынесьла ёй шмат сяброў і прыхіль-нікаў. Цяпер Гюм Чжа Лі выходзіць з турмы і гатовая ажыццявіць свой старанна прадуманы план Помсты пры садзейнічэнні былых таварыш-шаў па няшчасцю.

У фільме здымаліся Мін-Сік Цюй, Хе-Чжан Канг, Бу-Сон Кім і інш.

Раман КОСЦІН.

ліва аглядзеў пакоі, вясельныя сталы і ў пошукх гаспадароў зазір-ну ў каморку. А там...

На стале пад чымнай ляпнач-кай ляжаў яго адзіны сын... Са-шчапіўшы рукі на грудзях, у кас-ціоме, пры гальштукі, у бліскучых чаравіках... (Дзеля паўнаты карці-ны не хапала толькі свечкі запал-енай).

У беднага бацькі аж рукі затрэ-сліся.

— Той хлопчык з паўгадзінны каі спіць... з-за спіны скажу яму рас-падар, вярнуўшыся ў хату. Але бацька, спужаўшыся, мяне ўжо расштурхаў...

Здымашь атрыманы стрэс прыйшоўся пляшкай першаку.

Больш нічога незвычайнага на гэтым вяселлі не здарылася. Але ўсё ж парадку дамо: не спіце, хлопцы, на стале. І пад сталом таксама.

В. П., г. Ліда.

НЕ СІЛАЙ, ДЫК ХІПРАСЦЮ

Было гэта падчас фашыскай блакяды вёскаў 43-га. Наш партызанскі атрад вёў баевыя апера-цыі — паразмаўляў хочацца, а яна з паўхвілікі дзе паслухае, а потым кажа: «Дзі, дзетка, гульві». Ім жа, цёткам, вечна часу няма.

Іншая справа дзядзька. Не тое, што заўжды... Але ж калі яны ля крамы сабраліся...

Вось мы і круціліся там, чакалі — раптам збіраюцца. Асабліва «в-язуха» была, калі дзядзька Дзіма з'яўляўся. Ён і сырам у чырвонай скурцы мог пачаставаць (імя яны за-свавалі), і на каленях пагучка, а найлепшае... Падыме высока-вы-сока, скажа: «Расці вялікая!»...

Наступіў во... Хапае за кайнер і...

АЛЕ НАРОД НА ПРОВАДЗЕ!

ЯК ДБАЕШ, ТАК І МАЕШ?

Неяк у вашай рубрыцы была гі-сторыя пра цагануўчыне. Яны і ў нас жы-ваюць, на Пастаўшчыне. Адразу ска-жу — нічога супраць не маю: таму, як шануюць мову сваю, наму у іх павучыцца трэба.

Але многаму і не трэба — таму ж гандлярства, больш падобнаму на малярства, таму ж жабрацтва... Зрэшты, і тут ім нельга не ад-даць належнае.

...Некалі ў нашых мясцінах ха-дзілі цыганкі, і ў адной хацце згле-дзела гасця боты — новыя, скура-ныя. І па памеру — якраз на му-жыка. Бяда толькі, стаць далёка — пад лошак, амаль на покуце. Хацелі бы ўзяць... А як?

Прышла яна дамоў, расказа-ла свайму мужыку. Разам, відаць, і план прыдумалі. Карацей, на-заўтра тая ж самая цыганка зноў завітала ў тую ж самую хату. Толь-кі парог пераступіла, толькі слова прамовіла (гаспадыня адказвае не падышла), у хату цыган улятае. Ды з пугай! Ды з гвалтам: «Колькі ра-зоў кажаць табе — не хадзі ў адну хату! Паважай гаспадароў! Ты ж тут учора была! Забылася? Дык я табе зараз розуму устаўлю!...». І пугай па ёй. Прычым не міма, не жартам...

Цыганка ў слёзы, у крык і на падлогу і, ратуючыся, паўжом пад абразы, пад... той самы лошак, дзе боты стаць. Гаспадыня на выр-кучы: «Уцкай! — крычыць. — Уцкай з хатай!» І давай лавіць тую пугу, давай утавораваць раз'юшанага цы-гана.

Цыганка, атрымаўшы, абула свайго мужыка ды ў новай прыго-жы боты, а наша кабетка наадва-рот — разула.

Пакуль прасіяна яго, пакуль ма-ліла, пакуль улагоджвала нека, цы-ганкі і след прастану. За ёй у хут-касці і цыган падаўся.

А гаспадыня стала цахаць свай-го мужыка: карцела ж расказаць, якое тут здарэнне было. Той па-кучы, у адзін момант пад лошак і ўсё зразумее. Атрымала жонка пугі.

Цыганка, атрымаўшы, абула свайго мужыка ды ў новай прыго-жы боты, а наша кабетка наадва-рот — разула.

В. ГАУРЫШ, в. Навасёлкі, Пастаўскі раён.

ПЕРШАЕ ВЯСЕЛЛЕ

У далёкай малодасці запрасілі мяне ў шаферы да школьнага сяб-ры. Быў гэта адзін з першых маіх самастойных выездаў «у людзі», таму паставілі я да яго вельмі ад-казна. Гэта азначала не напіцца,

Дзёнік Вікі Ц.

Па цяплу прабіваюцца не толькі пупышкі і разліваюцца не толькі ручаі. Людзі таксама «прачынаюцца» і ўражаюць навакольных паводкай эмоцыяй. Толькі пазітыў чамусьці прытрымліваюць пры сабе, а негатывам дзеляцца без шкадавання. Я выршыла дзейнічаць ад супрацьлежнага, па прычылу «А Баба Яга — супраць»... 15.03.2007.

ПА ІНДЫДУАЛЬНАЙ ПРАГРАМЕ

Апошнім часам знаёмая — блізка і не вельмі — узялі дзіўную моду пачынаць размову з фразы: «А ты ведаеш, што N. — гей?» Гей — гэта літаратурны пераклад таго, што звычайна даводзіцца чуць (а раптам мой дзёнік прачытаюць асобы з крокай нервовай сістэмай?), а N. — адзін вядомы арыст, пра якога я, з прычыны абранай тэмы, перыядычна пішу. Прычым у дадзеным выпадку важны не канкрэтны N., або M. ці X. Важнае стаўленне людзей — аўдыторыі, так бы мовіць. І аўдыторыя гэта чамусьці такая надбярэя... — Ой, ды бачыце ў гэтым сьвятку! Яна ж дурніца! — з нейкім нават гонарам паведамляе калега. — І дзе бачыце? — цікавілася я, прыкідваючы, што ж такога дурнога магла сказаць або зрабіць дзяўчыну, у прычыне, сьвядомая. Адказ б'е ўсе рэкорды жаночай логікі: — Ды па тэлевізары ўчора паказвалі! — Прыплылі. З якога часу блакітны экран стаў адзіным і сапраўдным сродкам выяўлення чалавечых якасцяў? З якога пераплуду дарослы чалавек, тым больш журналіст, адназначна ацэньвае якасці на 15-хвіліннай перадачы, ды яшчэ перадае сваё меркаванне так катэгорычна? Спрачаюся — не разумею. Кажу, маюлаў, веча я абараняю ўсюк бяздараднасці, а ён, калі што, сьпявае куды лепш. — Ну і ў чым праблема? Ідзі на студыю, запісвай песню і аддавай на радыё, — прапаную я. — Будзеце новай беларускай «зоркай». — Ат, хіба ж ты не ведаеш! Там жа не прабіцца без вялікіх грошай. Або пра лжак — але ж я не маладзенькая сімпатычная дурніца... — У тым і розніца, думаю я сама сабе: адны крытыкуюць, жорстка і катэгорычна (але самі нічога не робяць), а другія не зьвяртаюць увагі і прабіваюцца — і даволі часта без грошай і лжак. — У кагосьці атрымліваецца горшы, у кагосьці лепшы. Тых, хто прабіваецца, можна не любіць. Можна не слухаць, калі не падабаецца — а хто прымушае? Але ж зусім не абавязкова пры гэтым прынакчаць... — Ды не, хуткасьці навастання ярлыку — гэта наша нацыянальнае ўменне. «Я ведаю, што ў Еўропе гэта музыка не пракаціць», — аўтарытэтная заўвага мадам, якая ў Еўропе далей Польшчы не была. Сяброўка пераклавае «страшную навіну» з жыцця вядамага персанажа — аказваецца, вычытала ў жоўтай прэсе. І ні на хвіліну не ўсумнілася ў праў-

дзіваці інфармацыі! Хлопцы абмяркоўваюць «безгалоссе» папулярнага арыста — пры тым, што ніводнага разу не чулі, як чалавек сьпявае жывцом, і, натуральна, не пацкаваліся, колькі гадоў ён патраціў на музычную адукацыю. А навошта? Яны ведаюць роўна столькі, колькі хочучы ведаць. Так што — N. гей, адназначна. Хоць асабіста мне ягоная арыентацыя глыбока фіялетавава — важна, што сьпявае ён выдатна і чалавек добры. — Або вось яшчэ прыклад — усярэдзі папулярнага тэлеура «с жиру бесяцца». Дык зноў жа, у чым праблема? Адзін раз націснуў на кнопку пульта — і вы пазбавіліся крыніцы раздражнення! Тады пачынаюць гаварыць, што нікуды ад шу не падзенася, будзеце глядзець, што даюць, — а лепшага нічога не прапануе. Ну, па-першае, у век Інтэрнэту і DVD такія карці гучаць па меншай меры сякары — скласці ўласную «тэлепраграму» лягчэй лягкая. Па-другое, многія ўвогуле адмовіліся ад тэлевізара і не шкадуюць. Глядзець або не глядзець, слухаць або перакладаць, ісці на канцэрт або прагнараваць — гэта ж свабода выбару. — А галоўнае — усё, што робяць папулярныя людзі, якіх мы прызначылі называць «зоркамі», — гэта ж робіцца выключна дзеля таго, каб мы заўважылі. А аднілі. Па галаве паглядзілі: а-та-та, які харошы. Можна, натуральна, увесць час крывіцца: і не харошы, і не прыгожы, і ўвогуле згін з вахай, надакучыў. Аднак правіла «не падабаецца — зрабі сам» яшчэ ніхто не адняў. Калі ж сам не можаш, прыдушы сваю чорную зайздрыць і атрымлівай асалоду ад таго, што робяць іншыя. Увогуле, я ўсё вышэйзгаданых і мноства іхніх знаёмых пераконваю і заклікаю: грамадзяне, не траба ўспрымаць герояў шоу-бізнэсу, як звароў з далёкіх планет Альфа-Цэнтраў. Яны такія ж людзі. А да людзей, які казаў адзін вядомы кінаперсанаж, варта ставіцца мякчэй. Спакайней. Пляшчотней, яшчэ больш пашчотна — па індывідуальнай праграме...

Усміхнёмся!

Тата братоў Клічкі вельмі хацеў, каб яго сыны сталі баксэрамі, таму, калі яны былі маленькія, дарыў ім на дзень нараджэння адну цацку на дваіх.

— Калі ласка, скажыце, ці магу я атрымаць спатканне са знявольным Сідарчуком? — Вы ведаеце, ён толькі што вызаліся. Заходзьце праз месалі...

Я наогул ніколі не раўную... Адразу страляю! — Выбачайце! Выхад з правага боку...

Жонка — мужу: — Дарагі, хочаш халоднага піва? — Ты яшчэ пытаешся! — Я не пытаюся, я здэкаваў... Панядзелак — дзень цяжкі. У астатнія рабочыя

«УВАЖАЕМЫЕ АКЦИОНЕРЫ Совместного открытого акционерного общества «Парфюмерно-косметическая фабрика «Модум — наша косметика»»

30 марта 2007 года в 9 часов 30 минут в административном корпусе СООА «Парфюмерно-косметическая фабрика «Модум — наша косметика», расположенном по адресу: город Минск, улица Володько, 6 состоится очередное общее собрание акционеров.

Повестка дня очередного общего собрания акционеров:

- 1.) Отчет наблюдательного совета Общества;
- 2.) Отчет директора Общества и главного бухгалтера о результатах финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2006 год и основных направлениях деятельности Общества за 2007 год;
- 3.) Отчет ревизионной комиссии Общества о результатах финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2006 год;
- 4.) Утверждение годового баланса Общества, отчета о прибылях и убытках Общества и распределение его прибыли за 2006 год;
- 5.) Выбор членов наблюдательного совета Общества на 2007 год. О заключении договора поручения с Председателем наблюдательного совета и определении размера его вознаграждения.
- 6.) Выбор членов ревизионной комиссии Общества на 2007 год;

Начало регистрации акционеров в 9 часов 00 минут. При себе иметь документ удостоверяющий личность и документ подтверждающий полномочия.

Наблюдательный совет СООА «Парфюмерно-косметическая фабрика «Модум — наша косметика»

СКАНВОРД Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

Сканворд з 15 клямаў і 15 адказаў. Клямы: 1. Хвабавае дрэва, 2. Афіцыйная мова Ізраіля, 3. Народная гульня з мячыкам, 4. Азіна-бровства, 5. Землярыйная машына, 6. Вукавая лінія, 7. Паласавы ветраны-га мільня, 8. Перапытная пушка, 9. Высокая глыняная пасудзіна, 10. Бусеп, 11. Насельніцтва краіны, 12. Караля, 13. Радзійнае ўстаўрэйства, 14. Біялопе, 15. Краіна, фота 5, 16. Пуна, 17. Грэна-сі Амур, 18. На вяршыні вулкана, 19. Эпоха, 20. Жонка Юлія, 21. Адзін з мушкетэраў, 22. Свой-ская пушка, 23. Раска-цісты шум, 24. Пракур-тава..., 25. Зад праўлаў, 26. Чаміён-на з Беларусі, фота 3, 27. Найвышэйшы гатунак, 28. Вольгар-ца ў аўчына, 29. Частка тэатральнай драмы, 30. Кветка, фота 2, 31. Апава-дзі на ў ма-ляках, 32. Рабочае адзенне, 33. Беларускі нясыяр, 34. Гарачы спрытны напітак, 35. Металі-чная дасталя, 36. Дакрат, 37. Сталіца Грузі, 38. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 39. Нож на ста-вале выно-ты, 40. Рабочае адзенне, 41. Беларускі нясыяр, 42. Апава-дзі на ў ма-ляках, 43. Рабочае адзенне, 44. Беларускі нясыяр, 45. Гарачы спрытны напітак, 46. Металі-чная дасталя, 47. Дакрат, 48. Сталіца Грузі, 49. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 50. Нож на ста-вале выно-ты, 51. Рабочае адзенне, 52. Беларускі нясыяр, 53. Гарачы спрытны напітак, 54. Металі-чная дасталя, 55. Дакрат, 56. Сталіца Грузі, 57. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 58. Нож на ста-вале выно-ты, 59. Рабочае адзенне, 60. Беларускі нясыяр, 61. Гарачы спрытны напітак, 62. Металі-чная дасталя, 63. Дакрат, 64. Сталіца Грузі, 65. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 66. Нож на ста-вале выно-ты, 67. Рабочае адзенне, 68. Беларускі нясыяр, 69. Гарачы спрытны напітак, 70. Металі-чная дасталя, 71. Дакрат, 72. Сталіца Грузі, 73. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 74. Нож на ста-вале выно-ты, 75. Рабочае адзенне, 76. Беларускі нясыяр, 77. Гарачы спрытны напітак, 78. Металі-чная дасталя, 79. Дакрат, 80. Сталіца Грузі, 81. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 82. Нож на ста-вале выно-ты, 83. Рабочае адзенне, 84. Беларускі нясыяр, 85. Гарачы спрытны напітак, 86. Металі-чная дасталя, 87. Дакрат, 88. Сталіца Грузі, 89. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 90. Нож на ста-вале выно-ты, 91. Рабочае адзенне, 92. Беларускі нясыяр, 93. Гарачы спрытны напітак, 94. Металі-чная дасталя, 95. Дакрат, 96. Сталіца Грузі, 97. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 98. Нож на ста-вале выно-ты, 99. Рабочае адзенне, 100. Беларускі нясыяр, 101. Гарачы спрытны напітак, 102. Металі-чная дасталя, 103. Дакрат, 104. Сталіца Грузі, 105. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 106. Нож на ста-вале выно-ты, 107. Рабочае адзенне, 108. Беларускі нясыяр, 109. Гарачы спрытны напітак, 110. Металі-чная дасталя, 111. Дакрат, 112. Сталіца Грузі, 113. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 114. Нож на ста-вале выно-ты, 115. Рабочае адзенне, 116. Беларускі нясыяр, 117. Гарачы спрытны напітак, 118. Металі-чная дасталя, 119. Дакрат, 120. Сталіца Грузі, 121. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 122. Нож на ста-вале выно-ты, 123. Рабочае адзенне, 124. Беларускі нясыяр, 125. Гарачы спрытны напітак, 126. Металі-чная дасталя, 127. Дакрат, 128. Сталіца Грузі, 129. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 130. Нож на ста-вале выно-ты, 131. Рабочае адзенне, 132. Беларускі нясыяр, 133. Гарачы спрытны напітак, 134. Металі-чная дасталя, 135. Дакрат, 136. Сталіца Грузі, 137. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 138. Нож на ста-вале выно-ты, 139. Рабочае адзенне, 140. Беларускі нясыяр, 141. Гарачы спрытны напітак, 142. Металі-чная дасталя, 143. Дакрат, 144. Сталіца Грузі, 145. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 146. Нож на ста-вале выно-ты, 147. Рабочае адзенне, 148. Беларускі нясыяр, 149. Гарачы спрытны напітак, 150. Металі-чная дасталя, 151. Дакрат, 152. Сталіца Грузі, 153. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 154. Нож на ста-вале выно-ты, 155. Рабочае адзенне, 156. Беларускі нясыяр, 157. Гарачы спрытны напітак, 158. Металі-чная дасталя, 159. Дакрат, 160. Сталіца Грузі, 161. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 162. Нож на ста-вале выно-ты, 163. Рабочае адзенне, 164. Беларускі нясыяр, 165. Гарачы спрытны напітак, 166. Металі-чная дасталя, 167. Дакрат, 168. Сталіца Грузі, 169. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 170. Нож на ста-вале выно-ты, 171. Рабочае адзенне, 172. Беларускі нясыяр, 173. Гарачы спрытны напітак, 174. Металі-чная дасталя, 175. Дакрат, 176. Сталіца Грузі, 177. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 178. Нож на ста-вале выно-ты, 179. Рабочае адзенне, 180. Беларускі нясыяр, 181. Гарачы спрытны напітак, 182. Металі-чная дасталя, 183. Дакрат, 184. Сталіца Грузі, 185. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 186. Нож на ста-вале выно-ты, 187. Рабочае адзенне, 188. Беларускі нясыяр, 189. Гарачы спрытны напітак, 190. Металі-чная дасталя, 191. Дакрат, 192. Сталіца Грузі, 193. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 194. Нож на ста-вале выно-ты, 195. Рабочае адзенне, 196. Беларускі нясыяр, 197. Гарачы спрытны напітак, 198. Металі-чная дасталя, 199. Дакрат, 200. Сталіца Грузі, 201. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 202. Нож на ста-вале выно-ты, 203. Рабочае адзенне, 204. Беларускі нясыяр, 205. Гарачы спрытны напітак, 206. Металі-чная дасталя, 207. Дакрат, 208. Сталіца Грузі, 209. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 210. Нож на ста-вале выно-ты, 211. Рабочае адзенне, 212. Беларускі нясыяр, 213. Гарачы спрытны напітак, 214. Металі-чная дасталя, 215. Дакрат, 216. Сталіца Грузі, 217. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 218. Нож на ста-вале выно-ты, 219. Рабочае адзенне, 220. Беларускі нясыяр, 221. Гарачы спрытны напітак, 222. Металі-чная дасталя, 223. Дакрат, 224. Сталіца Грузі, 225. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 226. Нож на ста-вале выно-ты, 227. Рабочае адзенне, 228. Беларускі нясыяр, 229. Гарачы спрытны напітак, 230. Металі-чная дасталя, 231. Дакрат, 232. Сталіца Грузі, 233. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 234. Нож на ста-вале выно-ты, 235. Рабочае адзенне, 236. Беларускі нясыяр, 237. Гарачы спрытны напітак, 238. Металі-чная дасталя, 239. Дакрат, 240. Сталіца Грузі, 241. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 242. Нож на ста-вале выно-ты, 243. Рабочае адзенне, 244. Беларускі нясыяр, 245. Гарачы спрытны напітак, 246. Металі-чная дасталя, 247. Дакрат, 248. Сталіца Грузі, 249. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 250. Нож на ста-вале выно-ты, 251. Рабочае адзенне, 252. Беларускі нясыяр, 253. Гарачы спрытны напітак, 254. Металі-чная дасталя, 255. Дакрат, 256. Сталіца Грузі, 257. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 258. Нож на ста-вале выно-ты, 259. Рабочае адзенне, 260. Беларускі нясыяр, 261. Гарачы спрытны напітак, 262. Металі-чная дасталя, 263. Дакрат, 264. Сталіца Грузі, 265. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 266. Нож на ста-вале выно-ты, 267. Рабочае адзенне, 268. Беларускі нясыяр, 269. Гарачы спрытны напітак, 270. Металі-чная дасталя, 271. Дакрат, 272. Сталіца Грузі, 273. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 274. Нож на ста-вале выно-ты, 275. Рабочае адзенне, 276. Беларускі нясыяр, 277. Гарачы спрытны напітак, 278. Металі-чная дасталя, 279. Дакрат, 280. Сталіца Грузі, 281. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 282. Нож на ста-вале выно-ты, 283. Рабочае адзенне, 284. Беларускі нясыяр, 285. Гарачы спрытны напітак, 286. Металі-чная дасталя, 287. Дакрат, 288. Сталіца Грузі, 289. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 290. Нож на ста-вале выно-ты, 291. Рабочае адзенне, 292. Беларускі нясыяр, 293. Гарачы спрытны напітак, 294. Металі-чная дасталя, 295. Дакрат, 296. Сталіца Грузі, 297. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 298. Нож на ста-вале выно-ты, 299. Рабочае адзенне, 300. Беларускі нясыяр, 301. Гарачы спрытны напітак, 302. Металі-чная дасталя, 303. Дакрат, 304. Сталіца Грузі, 305. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 306. Нож на ста-вале выно-ты, 307. Рабочае адзенне, 308. Беларускі нясыяр, 309. Гарачы спрытны напітак, 310. Металі-чная дасталя, 311. Дакрат, 312. Сталіца Грузі, 313. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 314. Нож на ста-вале выно-ты, 315. Рабочае адзенне, 316. Беларускі нясыяр, 317. Гарачы спрытны напітак, 318. Металі-чная дасталя, 319. Дакрат, 320. Сталіца Грузі, 321. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 322. Нож на ста-вале выно-ты, 323. Рабочае адзенне, 324. Беларускі нясыяр, 325. Гарачы спрытны напітак, 326. Металі-чная дасталя, 327. Дакрат, 328. Сталіца Грузі, 329. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 330. Нож на ста-вале выно-ты, 331. Рабочае адзенне, 332. Беларускі нясыяр, 333. Гарачы спрытны напітак, 334. Металі-чная дасталя, 335. Дакрат, 336. Сталіца Грузі, 337. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 338. Нож на ста-вале выно-ты, 339. Рабочае адзенне, 340. Беларускі нясыяр, 341. Гарачы спрытны напітак, 342. Металі-чная дасталя, 343. Дакрат, 344. Сталіца Грузі, 345. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 346. Нож на ста-вале выно-ты, 347. Рабочае адзенне, 348. Беларускі нясыяр, 349. Гарачы спрытны напітак, 350. Металі-чная дасталя, 351. Дакрат, 352. Сталіца Грузі, 353. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 354. Нож на ста-вале выно-ты, 355. Рабочае адзенне, 356. Беларускі нясыяр, 357. Гарачы спрытны напітак, 358. Металі-чная дасталя, 359. Дакрат, 360. Сталіца Грузі, 361. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 362. Нож на ста-вале выно-ты, 363. Рабочае адзенне, 364. Беларускі нясыяр, 365. Гарачы спрытны напітак, 366. Металі-чная дасталя, 367. Дакрат, 368. Сталіца Грузі, 369. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 370. Нож на ста-вале выно-ты, 371. Рабочае адзенне, 372. Беларускі нясыяр, 373. Гарачы спрытны напітак, 374. Металі-чная дасталя, 375. Дакрат, 376. Сталіца Грузі, 377. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 378. Нож на ста-вале выно-ты, 379. Рабочае адзенне, 380. Беларускі нясыяр, 381. Гарачы спрытны напітак, 382. Металі-чная дасталя, 383. Дакрат, 384. Сталіца Грузі, 385. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 386. Нож на ста-вале выно-ты, 387. Рабочае адзенне, 388. Беларускі нясыяр, 389. Гарачы спрытны напітак, 390. Металі-чная дасталя, 391. Дакрат, 392. Сталіца Грузі, 393. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 394. Нож на ста-вале выно-ты, 395. Рабочае адзенне, 396. Беларускі нясыяр, 397. Гарачы спрытны напітак, 398. Металі-чная дасталя, 399. Дакрат, 400. Сталіца Грузі, 401. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 402. Нож на ста-вале выно-ты, 403. Рабочае адзенне, 404. Беларускі нясыяр, 405. Гарачы спрытны напітак, 406. Металі-чная дасталя, 407. Дакрат, 408. Сталіца Грузі, 409. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 410. Нож на ста-вале выно-ты, 411. Рабочае адзенне, 412. Беларускі нясыяр, 413. Гарачы спрытны напітак, 414. Металі-чная дасталя, 415. Дакрат, 416. Сталіца Грузі, 417. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 418. Нож на ста-вале выно-ты, 419. Рабочае адзенне, 420. Беларускі нясыяр, 421. Гарачы спрытны напітак, 422. Металі-чная дасталя, 423. Дакрат, 424. Сталіца Грузі, 425. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 426. Нож на ста-вале выно-ты, 427. Рабочае адзенне, 428. Беларускі нясыяр, 429. Гарачы спрытны напітак, 430. Металі-чная дасталя, 431. Дакрат, 432. Сталіца Грузі, 433. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 434. Нож на ста-вале выно-ты, 435. Рабочае адзенне, 436. Беларускі нясыяр, 437. Гарачы спрытны напітак, 438. Металі-чная дасталя, 439. Дакрат, 440. Сталіца Грузі, 441. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 442. Нож на ста-вале выно-ты, 443. Рабочае адзенне, 444. Беларускі нясыяр, 445. Гарачы спрытны напітак, 446. Металі-чная дасталя, 447. Дакрат, 448. Сталіца Грузі, 449. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 450. Нож на ста-вале выно-ты, 451. Рабочае адзенне, 452. Беларускі нясыяр, 453. Гарачы спрытны напітак, 454. Металі-чная дасталя, 455. Дакрат, 456. Сталіца Грузі, 457. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 458. Нож на ста-вале выно-ты, 459. Рабочае адзенне, 460. Беларускі нясыяр, 461. Гарачы спрытны напітак, 462. Металі-чная дасталя, 463. Дакрат, 464. Сталіца Грузі, 465. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 466. Нож на ста-вале выно-ты, 467. Рабочае адзенне, 468. Беларускі нясыяр, 469. Гарачы спрытны напітак, 470. Металі-чная дасталя, 471. Дакрат, 472. Сталіца Грузі, 473. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 474. Нож на ста-вале выно-ты, 475. Рабочае адзенне, 476. Беларускі нясыяр, 477. Гарачы спрытны напітак, 478. Металі-чная дасталя, 479. Дакрат, 480. Сталіца Грузі, 481. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 482. Нож на ста-вале выно-ты, 483. Рабочае адзенне, 484. Беларускі нясыяр, 485. Гарачы спрытны напітак, 486. Металі-чная дасталя, 487. Дакрат, 488. Сталіца Грузі, 489. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 490. Нож на ста-вале выно-ты, 491. Рабочае адзенне, 492. Беларускі нясыяр, 493. Гарачы спрытны напітак, 494. Металі-чная дасталя, 495. Дакрат, 496. Сталіца Грузі, 497. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 498. Нож на ста-вале выно-ты, 499. Рабочае адзенне, 500. Беларускі нясыяр, 501. Гарачы спрытны напітак, 502. Металі-чная дасталя, 503. Дакрат, 504. Сталіца Грузі, 505. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 506. Нож на ста-вале выно-ты, 507. Рабочае адзенне, 508. Беларускі нясыяр, 509. Гарачы спрытны напітак, 510. Металі-чная дасталя, 511. Дакрат, 512. Сталіца Грузі, 513. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 514. Нож на ста-вале выно-ты, 515. Рабочае адзенне, 516. Беларускі нясыяр, 517. Гарачы спрытны напітак, 518. Металі-чная дасталя, 519. Дакрат, 520. Сталіца Грузі, 521. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 522. Нож на ста-вале выно-ты, 523. Рабочае адзенне, 524. Беларускі нясыяр, 525. Гарачы спрытны напітак, 526. Металі-чная дасталя, 527. Дакрат, 528. Сталіца Грузі, 529. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 530. Нож на ста-вале выно-ты, 531. Рабочае адзенне, 532. Беларускі нясыяр, 533. Гарачы спрытны напітак, 534. Металі-чная дасталя, 535. Дакрат, 536. Сталіца Грузі, 537. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 538. Нож на ста-вале выно-ты, 539. Рабочае адзенне, 540. Беларускі нясыяр, 541. Гарачы спрытны напітак, 542. Металі-чная дасталя, 543. Дакрат, 544. Сталіца Грузі, 545. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 546. Нож на ста-вале выно-ты, 547. Рабочае адзенне, 548. Беларускі нясыяр, 549. Гарачы спрытны напітак, 550. Металі-чная дасталя, 551. Дакрат, 552. Сталіца Грузі, 553. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 554. Нож на ста-вале выно-ты, 555. Рабочае адзенне, 556. Беларускі нясыяр, 557. Гарачы спрытны напітак, 558. Металі-чная дасталя, 559. Дакрат, 560. Сталіца Грузі, 561. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 562. Нож на ста-вале выно-ты, 563. Рабочае адзенне, 564. Беларускі нясыяр, 565. Гарачы спрытны напітак, 566. Металі-чная дасталя, 567. Дакрат, 568. Сталіца Грузі, 569. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 570. Нож на ста-вале выно-ты, 571. Рабочае адзенне, 572. Беларускі нясыяр, 573. Гарачы спрытны напітак, 574. Металі-чная дасталя, 575. Дакрат, 576. Сталіца Грузі, 577. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 578. Нож на ста-вале выно-ты, 579. Рабочае адзенне, 580. Беларускі нясыяр, 581. Гарачы спрытны напітак, 582. Металі-чная дасталя, 583. Дакрат, 584. Сталіца Грузі, 585. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 586. Нож на ста-вале выно-ты, 587. Рабочае адзенне, 588. Беларускі нясыяр, 589. Гарачы спрытны напітак, 590. Металі-чная дасталя, 591. Дакрат, 592. Сталіца Грузі, 593. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 594. Нож на ста-вале выно-ты, 595. Рабочае адзенне, 596. Беларускі нясыяр, 597. Гарачы спрытны напітак, 598. Металі-чная дасталя, 599. Дакрат, 600. Сталіца Грузі, 601. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 602. Нож на ста-вале выно-ты, 603. Рабочае адзенне, 604. Беларускі нясыяр, 605. Гарачы спрытны напітак, 606. Металі-чная дасталя, 607. Дакрат, 608. Сталіца Грузі, 609. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 610. Нож на ста-вале выно-ты, 611. Рабочае адзенне, 612. Беларускі нясыяр, 613. Гарачы спрытны напітак, 614. Металі-чная дасталя, 615. Дакрат, 616. Сталіца Грузі, 617. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 618. Нож на ста-вале выно-ты, 619. Рабочае адзенне, 620. Беларускі нясыяр, 621. Гарачы спрытны напітак, 622. Металі-чная дасталя, 623. Дакрат, 624. Сталіца Грузі, 625. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 626. Нож на ста-вале выно-ты, 627. Рабочае адзенне, 628. Беларускі нясыяр, 629. Гарачы спрытны напітак, 630. Металі-чная дасталя, 631. Дакрат, 632. Сталіца Грузі, 633. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 634. Нож на ста-вале выно-ты, 635. Рабочае адзенне, 636. Беларускі нясыяр, 637. Гарачы спрытны напітак, 638. Металі-чная дасталя, 639. Дакрат, 640. Сталіца Грузі, 641. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 642. Нож на ста-вале выно-ты, 643. Рабочае адзенне, 644. Беларускі нясыяр, 645. Гарачы спрытны напітак, 646. Металі-чная дасталя, 647. Дакрат, 648. Сталіца Грузі, 649. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 650. Нож на ста-вале выно-ты, 651. Рабочае адзенне, 652. Беларускі нясыяр, 653. Гарачы спрытны напітак, 654. Металі-чная дасталя, 655. Дакрат, 656. Сталіца Грузі, 657. Паліца ў касмі-чнай прасторы, 658. Нож на ста-вале выно-ты, 659. Рабочае адзенне, 660. Беларускі нясыяр,